

VAKOK VILAGA

UHB 1614

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGENEK
FOLYÓIRATA

ELŐFIZETHETŐ
A MEGYEI SZERVEKNÉL
ÉS A VAKOK
ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGENEK
KIADÓHIVATALÁNÁL:
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ŰT 47.
TELEFON: 210-440

L. Braille

XLIX. évfolyam
1988 * 4. szám

WENZSCHER.
188.

Tudósítás

VGYOSZ KÖZPONTI ELNÖKSÉGÉNEK 1988. FEBRUÁR 25-I ÜLÉSÉRŐL

A március közepén leköszönő elnökség utolsó ülését dr. Jáksó László nyitotta meg, és megalapította, hogy a testület valamennyi tagja megjelent: dr. Jáksó László elnök, Barna Zoltán és Csengeri József alelnökök, dr. Bódi István főtitkár, Erhart Józsefné dr. Molnár Katalin, Gerdelics Ferenc, dr. Hohl József, Kiss Sándor, Lak István, Nagy Ernő, Pinviczki György, dr. Szabó Károly és dr. Szél Lajos elnökségi tagok, dr. Molnár Antal elnökségi póttag. Az ülésen tanácskozási joggal jelen voltak: Kisgyörgyné Cziráki Andrea, a Szociális és Egészségügyi Minisztérium főelőadója, a szövetség instruktora, Daru Geróné hivatalvezető helyettes, Pálffy Lászlóné, az MSZMP helyi alapszervezetének titkára és Nyúl Győző szb-titkár.

A tárgysorozat első pontjában dr. Jáksó László elnök tájékoztatta a testületet a dr. Bódi István főtitkár nyugdíjazásával kapcsolatos intézkedésekről, és előterjesztést tett kormánykitüntetés iránti kérelemre. A javaslatot a testület ellenvélemény nélkül elfogadta. A második napirendi pontban az 1987 negyedik negyedévi elnökségi határozatokat vizsgálták meg a jelenlevők; ezekkel kapcsolatban észrevétel nem volt, de többen a boglárlellel üdülőre vonatkozó korábbi határozatokra utaltak vissza, fi-

gyelmeztetve az azokban megjelölt április 30-i határidő megtartására.

A tárgysorozat harmadik pontjában a szövetség most készülő új alapszabályának tervezetéről tárgyaltak a jelenlevők. Az anyagot valamennyi elnökségi tag magnetofonkassetán előzetesen megkapta. A tervezet egyes részeihez dr. Hohl József fűzött szóbeli kiegészítést. Széleskörű vita után a testület úgy határozott, hogy a szöveget egységes és alapos kidolgozása érdekében a megválasztandó új központi elnökségnek ajánlják: bízva meg a jelenlegi öttagú előkészítő bizottságot e munka folytatásával és befejezésével. Az ily módon elkészült anyagot viszik majd későbbi időpontban a küldöttközgyűlés plénuma elé meg tárgyalás és jóváhagyás céljából.

Az üdültetési bizottság részéről Nyúl Győző tájékoztatta a testületet, hogy az NDK vakok szövetsége az 1988. évben Boltenhagenben 10, Wernigerodeban ugyancsak 10 fő részére biztosít üdülési lehetőséget. Az 1987. évi rossz tapasztalatok miatt az elnökség nem járul hozzá, hogy Wernigerodeban is üdüljenek magyar sorstársak, ugyanakkor szeretné, ha Boltenhagenben 20 fő üdülhetne, s amennyiben ez nem lehetséges, akkor ideiglenesen csak 10 fő csereüdültetése történjék az új szerződés megkötéséig.

A bejelentések során egyebek közt elhangzott, hogy a Picht pontírógépek árát a MIGÉRT a többszörösen kedvezményezett 871 forintos tavalyi árról 2363 forintra emelte. Sorstársaink számára a Picht írógép alapvető segédeszköz, ezért úgy határozott az elnökség, hogy Szántó Lászlóné céljellégű örökségéből ezek árához darabonként 1600 forinttal hozzájárul, így a tagtársak a készüléket 763 forintért kaphatják meg. Tekintettel a rendelkezésre álló összeg korlátozott voltára, jelenleg 100 db gép ártámogatására van lehetőség. Tehát a segédeszköz-akcióban a magnetofonok, síkírógépek és Picht gépek vásárlásához 1988-ban egységesen 1600 forinttal járul hozzá a szövetség. Mint ismeretes, a vásárlási engedély függ az egy főre jutó jövedelemtől, melynek felső határát 1988-tól havi 5000 forintban alapította meg a Központi Elnökség. A kedvezményekre a megyei szervezetek elnökségei tesznek előterjesztést.

Kedves olvasóink! Lezárult az ötéves ciklus, búcsúzik a leköszönő elnökség. Az elmúlt fél évtized során, közel 70 testületi ülésen, olykor heves vitákban is keresték a legjobb megoldásokat a tagság, a látásérült emberek ügyeinek érdekében. Ez úton továbbhaladva a cél csak az lehet, hogy a megválasztandó új tisztségviselők az elért vívmányokat

A Felnőttkori Látássérültek Baráti Körének 1987. évi mérlege

A Baráti Kör 1987. november 14-én tartotta rendes évi taggyűlését. Az ország minden részéből szép számban érkeztek a tagok, hogy meghallgassák a vezetőség évi beszámolóját, s hogy a jövő évi tervekről halljanak.

A Felnőttkori Látássérültek Baráti Köre 1988. januárjában ünnepelte megalakulásának ötödik évfordulóját. Tagsága, mely évről évre gyarapszik, elsősorban a Vakok Elemi Rehabilitációs Csoportjánál végzetkekből kerül ki. Természetesen ez nem előfeltétele a tagságnak. Szívesen várják mindazokat, akik felnőttkorukban lettek látássérültek, s akik felvállalják a közös célt: „együtt egymásért”.

A taggyűlésen a beszámoló-ból kiderült, hogy az 1987. év gazdag programokat nyújtott a tagságnak. Tavasszal és ősszel egynapos kirándulásokra került sor, melyek hozzájárultak a résztvevők országismeretének gyarapodásához. Ezekben a ki-

megőrizték, gyarapítsák. Bon-
takoztassanak ki egymással és
a tagsággal még jobb, őszintébb
együttműködést, törekedjenek
még következetesebben az ob-
jektív alapokra támaszkodó ha-
tározatok megvalósítására.

A testület utolsó ülésének
végén dr. Jáksó László elnök
megköszönte az aktivitást, a ta-
nácskozást bezárta.

Gerdelics Ferenc

rándulásokon állandó idegenve-
zetőnk Horváth Attila — a Ba-
ráti Kör egyik patronálója —
tette „láthatóvá” számunkra a
nevezetességeket és a tájak
szépségeit.

A nyár folyamán már az or-
szághatárt is átléptük. Három-
napos kirándulást szerveztünk
Csehszlovákiába. A Főv. Ás-
ványvíz- és Jégipari Vállalat
bocsátott rendelkezésünkre egy
autóbuszt. Sikerült kapcsolatba
kerülnünk a Lőcsén működő
Vakok Intézetével, s mintegy
csereutazásképpen: mi men-
tünk, ők pedig jöttek.

A vállalkozás oly sikeres volt,
hogy megérlelődött bennünk az
a gondolat: eképpen más or-
szágokkal is fel lehetne venni
a kapcsolatot, s ezzel lehető-
sége nyílna az egyes országok
látássérültjeinek egymás jobb
megismerésére.

Az 1988. évi tervek között
szerepel egy 12 napos bulgáriai
közös üdülés, mely iránt igen
nagy az érdeklődés. Bízunk
benne, hogy az akció sikeres
lesz.

Örömmel számolhatott be a
vezetőség arról is, hogy ismét
jó néhány tagunknak sikerült
megtalálnia helyét az életben.
Emellett nem kis öröm az sem,
hogy a Baráti Kör budapesti
tagjai szép számmal látogatják
a Teaház programjait.

A Baráti Kör működésének
egyik fontos eleme, hogy igyek-
szik a programokon keresztül
a tagokat jól megismertetni

egymással, s az évek során ba-
rátságok születésének lehattunk
tanúi. Így azután az sem meg-
lepő, hogy kisebb csoportokban
is szerveznek közös színház —
és mozilátogatásokat, kirándu-
lásokat, s hogy sokan levelez-
nek egymással.

A beszámoló és a tagság ja-
vaslatainak meghallgatása után
egy érdekes napirendi pont kö-
vetkezett. A napjainkban min-
denkit foglalkoztató adóreform
és szociálpolitika került megbe-
szélésre. A taggyűlésnek két
vendége volt. Egyikük, Her-
mányi Pálné, az Egészségügyi
Minisztérium munkatársa, be-
hatóan vázolta a szociálpolitikai
elképzeléseket, s ezen belül a
fogyatékos emberek helyzetét
és kilátásait. Egyértelmű az a
célkitűzése a minisztériumnak,
hogy az eddig elért vívmányok
megmaradjanak, s hogy a fo-
gyatékos emberek életszínvo-
nala a gazdasági nehézségek el-
lenére se csökkenjen. Beszélt
arról is, hogy a jövőben a kü-
lönféle érdekvédelmi egyesüle-
tek — így a VGYOSZ is —
nagyobb önállóságot kapnak.
Amennyiben ezzel az új lehe-
tőséggel jól sáfárkodik a vak-
ügy, úgy sok probléma megoldódhat.

Másik vendégünk, Erhartné
Dr. Molnár Katalin, a VGYOSZ
Központi Elnökségének tagja
közérthetően ismertette az adó-
zás ránc vonatkozó jogszabá-
lyait. Megtudtuk, hogy azok a
felnőttkori látássérült nyugdí-
jasok, akik alkalmazotti minő-
ségben még dolgoznak is, évi
120 ezer forint összjövedelemig
adómentesek. Természetesen a
vakok személyi járadéka nem
számít bele az adóalapba.

Megyei tudósítók jelentéseiből

Karcagiak kirándulása Egerbe

A Karcagon és környékén élő sorstársak 1987. október 24-én egynapos kiránduláson Egerben jártak. Erre az alkalomra a véradó állomás bocsátotta rendelkezésükre autóbuszát.

Borongós reggel után napsütésben érkeztünk meg Egerbe. A székesegyház előtt álltunk meg. Hanuszka József a Heves megyei Szervezet titkára és Zsákai István idegenvezető, aki sorstársunk, várt bennünket. Zsákai István személyében kitűnő idegenvezetőt kaptunk. Részletesen elmagyarázta, bemutatatta számunkra a látivalókat. A székesegyház az 1830-as években épült klasszi-

Mindkét témakörben jó néhány kérdés vetődött fel. Vendégeink a kérdésekre a helyszínen válaszoltak, s ígéretet tettek a felmerült problémák későbbi elintézésére.

A vendégeinkkel folytatott tartalmas beszélgetésnek a közelebbi ebédidő vetett véget.

Az ebédet követően a szokásos, kötetlen beszélgetésre került sor a Vakok Állami Intézetében. Jó hangulatú eszmecsere folyt, s a vezetőség a jövő terveihez sok hasznos észrevételt és javaslatot is kapott.

Reméljük, az eltelt öt év nyomán járva, évről-évre több sikeres programról és eredményekben gazdag emberi sorsokról adhat hírt a Felnőttkori Látássérültek Baráti Köre.

*Bartha Zsuzsanna
a Baráti Kör elnöke*

cista stílusban, Hild József híres építész tervei szerint. A templomban látható 36 szobrot Marco Casagrande olasz szobrászművész készítette. Az ő alkotásai a tempom külső szobrai is. A dór oszlopokkal tagolt, a három kupolával szinte megkoronázott templombelső lenyűgözi a szemlélődőt.

Ezután a várat, a romkertet és a Gárdonyi emlékhelyet tekintettük meg. A vár területén felidéződött bennünk az 1552-es pokoli küzdelem. Dobó Ist-

ván kis csapatával végül is távozásra kényszerítette a túlerőben lévő ellenséget. Itt jutott eszembe Kossuth Lajos híres mondása: „Egerben nem hirdetni, hanem csak tanulni kell a hazafiságot”. Ezután tovább róttuk a műemlékekkel övezett, történelmi levegőt árasztó utcákat. Megcsodáltuk a tanárképző főiskola impozáns épületét, melynek minden oldala 85 m, magassága 21 m, csillagvizsgáló tornya pedig 55 m magas. Végezetül a híres pincésort kerestük fel.

Egy jól sikerült, élményekben és emlékekben gazdag út után búcsút vettünk Egertől.

Fórizs László

Hangjelzéses közlekedési lámpák Kecskeméten

Bács-Kiskun Megyei Szervezetünk titkárától, Z. Kovács Bertalantól beszámoló érkezett szerkesztőségünkbe, melyben tudósítanak bennünket az alábbiakról:

Még 1986-ban megbízták Novák Ferenc sorstársukat, hogy vegyen részt a Megyei Közlekedésbiztonsági Tanács ülésein. A megyei szervezet vezetősége 1987-ben írásban elküldte az illetékeseknek azon útkeresztelések listáját, melyek nagy forgalmúak, és ahol hangjelzéses berendezések felszerelését feltétlenül indokoltnak tartják.

„1987. november 16-án a Petőfi Népe c. megyei lapban megjelent az a felhívás, melyben segítséget kértünk céljaink eléréséhez” — írja Z. Kovács Bertalan. „A felhívás megjelenésének napján felkeresett bennünket telefonon Gáspár László, az Elektromos és Lakatosipari GMK vezetője, és fel-

ajánlotta segítségüket.” A szervezet által előterjesztett igényt a GMK nem tudta maradéktalanul teljesíteni, ill. vállalni, ezért a program megvalósításába bevonták a Kecskeméti Városi Tanácsot, és a VILATI-t; ez utóbbi bocsátotta rendelkezésre a hangjelző berendezéseket, melyekből a GMK 20 000 forint értékben vásárolt. A többi berendezés anyagi fedezetét Irsa Ernő, a Kecskeméti Városi Tanács Műszaki Osztályának főtanácsosa biztosította.

1988. február 9-én fontos találkozó színhelye volt a megyei szervezet irodája. A segítőkön és közreműködőkön kívül jelen volt még a Magyar Televízió kecskeméti stúdiójának riportere, valamint a Petőfi Népe szerkesztőségének részéről egy újságíró és egy fotóriporter.

Rövid megbeszélés után a jelenlevők elmentek oda, ahol

a gazdasági munkaközösség dolgozói — a VILATI felügyelete mellett — megkezdték a hangjelzők szerelését. Ezt az eseményt a kecskeméti TV stúdió kamerájával, mikrofonjával rögzítette. Irsa Ernő elvtárs a riporter kérdésére egyebek között elmondta, hogy a megyeszékhelyen összesen 40 ilyen berendezést szerelnek majd fel; a készülékek ára és a befektetett munka értéke együttesen kb. 260—280 ezer forintot tesz ki.

Az első hangjelzők felszerelése után Gáspár László és munkatársai folyamatosan helyezik üzembe a többi készüléket, így belátható időn belül Kecskemét szinte valamennyi fontos csomópontjában hangjelzések segítik a látássérültek közlekedését.

Farsangi rendezvény Marcaliban

Somogy megyei Szervezetünk Marcali Körzeti Csoportja farsangi műsort rendezett a városban és a környékén élő sors társak részére.

Ez a télbúcsúztató találkozó 1988. február 12-én délelőtt volt a Marcali Művelődési Központban. Varga Gézané a körzeti csoport vezetője köszöntötte a megjelenteket, köztük a társadalmi szervezetek képviselőit. A Marcali I. számú óvoda nagycsoportosai vidám farsangi műsorral szórakoztatták a jelenlévőket. A műsor után magyarnótákat és táncdalokat hallgattak a résztvevők. Megvendégelték a jelenlévőket. Zenehallgatás közben tombola is volt.

A vidám hangulatban lezajlott farsangi multság a délutáni órákban ért véget.

Csik Lajos

A KAPU ÖRÖKRE BEZÁRULT...

In memoriam: Vargha Béla

A portán halkán susorogni kezdett a mikrofon, majd a folyosó hangszóróiban megszólalt egy vidám hang: „Halló, halló, figyelem! Jó reggelt kívánok! Kérem a kedves „lakókat” reggelihez! Jó étvágyat kívánok mindenkinek!”

Nem, nem tévedés! A vidám hang tulajdonosa, Béla bácsi mindig „lakókat” mondott — lakókat helyett — a maga ízes tiszaháti tájszólásával, és ezen mi mindig jókat derültünk. Mint ahogyan igen jókat neveltünk Béla bácsi számtalan tréfáján azon hosszú évek alatt, míg közöttünk dolgozott. Ritkán láttam olyan életvidám, tréfálódzó embert, mint amilyen Béla bácsi volt. Optimizmusa, életkedve a legkeservesebb, legválságosabb pillanatokban is töretlen maradt. Emellett érzőszívű és megértő is volt; nem rideg, mérges Cerberusként őrizte az intézet portáját — mindig, mindenkire volt egy-egy meleg, barátságos szava. Mert a szeretetreméltóság gyakorlásához nem szükségeltetik se magasabb iskolai képzettség, se pszichológiai jártasság, csak szívből fakadó emberi magatartás!

Nagyon nehéz elhinni azt, hogy Vargha Béla mögött, csaknem huszonkét évi szolgálat után végleg bezárult az intézet kapuja, melyet ennyi időn keresztül olyan odaadóan őrzött. Novemberben lett beteg, és többé már nem jött dolgozni. Újév reggelén már nem hangzott fel a hangszórókban a megszokott, kedves köszöntő: „Az intézet minden kedves lakójának szeretettel kíván nagyon boldog újévet Vargha bácsi.” Így ment ez minden ünnep reggelén, amikor éppen Béla bácsi őrizte a portát.

Érthető tehát mindnyájunk megdöbbenése, megrendülése, hogy az örökké jókedélyű Béla bácsi szíve február 12-én megállt. Ő pedig belépett a „Nagy Portán”, hogy immár ott tréfálkozzék tovább a mennyei intézet lakóival...

Temetésén — mely február 19-én a debreceni köztemetőben, a római katolikus egyház szertartásával zajlott le — nagyon sok rokon, jóbarát és munkatárs jelent meg. Intézetünk lakói közül is — akik el tudtak menni — sokan kísérték utolsó útjára a sok-sok virággal és koszorúkkal díszített koporsóban pihenő Béla bácsit. A koszorúk között ott volt intézetünk lakóinak fehér szegfűkoszorúja is, mellyel fájó búcsút vettünk kedves, felejthetetlen halottunktól!

Legyen néki könnyű a föld, nyugodjék békességben!

Szonda Klára

A külföldi vakügyi sajtó hasábjairól

DR. THOMAS NICOLAI

Illatozó és tapintható kert az erfurti Nemzetközi Kertészeti Kiállítás (IGA) területén

A gazdag növényvilág hozzáférhető a vakok és gyengénlátók számára is? Hogyan lehet gazdagítani a környező világról ismereteiket, nevezetesen a növényvilág területén, és hogyan lehet összekapcsolni a természet közvetlen átélését, a felüldülést, valamint a mozgásra és önállóságra való törekvést? A vakok és gyengénlátók részére létesített illatozó és tapintható kert, amelyet 1987. augusztus 28-án adtak át rendeltetésének, sok ilyen kérdésre választ ad. Egészen újfajta időtöltést nyújt mindazoknak, akik örömeiket lelik a különböző növényfajok formagazdagságában és jellegzetességeiben és intenzív vizsgálódással akarják megteremteni saját „képüket” a természet szépségeiről.

A kert, az IGA területén fekszik a kiskert-kiállítás, valamint a játék- és sportközpont között. Kereken 2000 négyzetméter területen hozták létre. A bejáratnál jobbkézre domború nyomású helyszínrajz található, amelyen a látogatók előzetes áttekintést kapnak az egyes elemek elhelyezéséről. A terepen kitűnő tájékoztató segédletek vannak: a talajkiképzés változtatása és a jobboldalon futó karfa, amely a 90 cm magasan kialakított ágyások mentén van felerősítve. A karfára

vannak feltéve a feliratos táblák, amelyeken pontírásban és nagyméretű betűkkel olvashatók a növénynevek (német és latin megnevezések). Eddig 80 ilyen címke ad felvilágosítást. A számuk tovább is fog nőni.

Az állományba kereken 5000 cserje, 3000 díszfa, valamint számos virág, gyógy- és fűszernövény tartozik. Kinézetük és jelentőségük szerint vannak csoportosítva és igen kényelmesen végigtapogathatók. Az illatról mindenesetre a növényeknek maguknak kell gondoskodniuk. A látogató maga dönt, hogy megpróbálja-e az illető növényt pontos vizsgálat után, a felirat segítsége nélkül meghatározni, vagy pedig a név elolvasása után kutatja-e ki a formáját.

A magasan fekvő ágyásokat, amelyek többnyire hátrafelé enyhén emelkednek, egy fal határolja. A terep építészeti kialakítása igen változatos. A magasan kialakított ágyások mellett több ülőkecsoport van, ezenkívül egy nagy köralakú ágyás körbefutó paddal. Pihenésre invitál Alfred Späte rózsakútja és Heinz Garzela faplasztikája is, amely egy virág sarjadását és ugyanakkor biztonságot is jelképez. Nemsokára Doria Malkovski egy szobrának is helye lesz itt.

A nemzetközi kertészeti kiállításnak tehát újabb vonzó pontja van és ez érezhető is; itt szakemberek fogtak össze és olyan dolgot hoztak létre, amely kiválóan megfelel a látássérültek speciális igényeinek és nagy szolgáltatást tesz az integrációnak.

A vakok szövetségének elnöke, dr. Gerhard Polczin, az átadáskor mondott köszönő szavaiban kifejezésre juttatta, hogy a maradék érzékszervek edzése igen fontos az életvitelhez szükséges készségek kialakításában minden látássérült számára. És ha ez az edzés olyan kellemes környezetben történik, mint az illatozó és tapogatható kert, ez számunkra nagyon örömdetes. Köszönet illeti az NDK Mezőgazdasági, Erdőgazdasági és Élelmiszertermelési Minisztériumát a terv támogatásáért, valamint a tervezés és kivitelezés valamennyi résztvevőjét, közöttük a Vakok Német Központi Könyvtárát, a weimari Gyengénlátók Iskoláját, a karl-marx-stadti Vakok Rehabilitációs Központját, a szövetség erfurti kerületi szervezetének elnökségét, a mühlhauseni Thomas Münzer Termelőszövetkezetet, amely vállalta a beruházási megbízást, és mindenekelőtt természetesen a nemzetközi kertészeti kiállítás munkatársait.

Kívánunk az illatozó és tapogatható kertnek sok érdeklődő látogatót, nekik pedig pihentető és ugyanakkor tanulságos itt-tartózkodást. „Meg vagyok győződve, hogy az illatozó és tapogatható kert a találkozás kertje lesz a nemzetközi kertészeti kiállítás látogatói, vala-

mint a vakok és gyengénlátók között, az egymásratalálás és az integráció kertje.” — mondta Werner Gajek, a nemzetközi kertészeti kiállítás igazgatója.

„Szívesen üdvözljük a vakokat és gyengénlátókat a kiállításon. Örülünk, ha felkeresnek bennünket.”

(Fordította Pálfi Ferenc)

DR. LOTHAR HEYNE

Pontírásos címke hasznos segédeszköz vakoknak

(Gegenwart, 1987. október)

A műanyagból készült öntapadó pontírásos címkék nélkülözhetetlen segédeszközeimmé lettek. Hanglemezeim, hangszalagjaim, kazettáim védőburkolatának, mindenfajta üveg- és műanyagtartálynak, könyvek gerincének és iratrendezőknak a feliratozására és pontíráásban készült tartós feljegyzések utólagos javítására és kiegészítésére használom őket. A címkének a védőfóliáról való leválasztása azonban gyakran nehézséget okoz a számomra. Egy idő óta a problémát az alábbi módon oldom meg:

A címke hosszanti oldalával párhuzamosan, mintegy 3 mm távolságra a szélétől oly módon tesztek egy vágást, hogy csak a címkét vágom át, de a védőfólia sértetlen marad. A vágással leválasztott keskeny csíkot aztán a körmőmmel leemelem a vágásról és lehúzó a védőfóliáról. Ezzel a címke felhasználásra kész. Feliratozás után már egyáltalán nem jelent problémát a védőfólia lehúzása. A vágásra nagyon éles kést használok.

Ezt végighúzó a címkére helyezett vonalzót — lehetőleg fémsín — mentén. Fontos, hogy

a vonalzót erősen rányomjuk a címkére, hogy a vágásnál el ne csússzon. Ajánlatos a címke alá egy kis deszkát tenni, nehogy az asztallap megsérüljön.

A címkék feliratozására a pontírógépet használom. A címke készre feliratozott darabjának levágására a kocsis hengerét három sorral tovább tekerem. Ekkor a feliratozott rész kiemelkedik a kocsis fogazott fémlécének hátsó pereme fölött. A feliratozott rész levágására megint csak éles kést használok, amelyet fűrészelő mozdulatokkal húzok végig ezen fémsín mentén. Így tiszta, a felirattal párhuzamos vágást kapunk, ami ollóval sohasem fog sikerülni.

Fordította: Pálfi Ferenc

Szerkesztő megjegyzése: a Magyarországon kapható 12 mm-es DYMO szalag kitűnően alkalmas erre a célra. Hazánkban olyan Picht-gép még nincsen forgalomban, melyre a DYMO szalag orsója közvetlenül felszerelhető, de a pontíró táblákra vékony cellulux segítségével kitűnően rögzíthető a beírásra váró szalag. A DYMO használatát minden sorstársnak melegen ajánljuk!

GERHARD REITER

Ultrahangos kiegészítő készülék a hosszúbothoz

(SZB-Information
1987 szeptember)

A Marburgban rendezett segédeszköz-kiállításon (1986. szeptember) ismerkedtem meg ezzel a készülékkel. Működése és kezelése meggyőzött azon gondolat helyességéről, hogy tájékozódó készüléket kombináljunk a hosszúbottal. Azóta már be is szereztem a készüléket és sikerrel használom. Íme, előnyeinek rövid felsorolása és néhány tapasztalati eredmény:

A hosszúbotot kiegészítő ultrahangos készülék:

— egyszerű és áttekinthető felépítésű. Az adó- és vevőelemeken kívül a 10×6×2,5 cm méretű műanyagházon található a ki-be kapcsoló a hangerőszabályozóval kombinálva, egy tolókapcsoló a közel/távol működésre (1,6/2,5 m), a beépített hangszóró nyílása, valamint, egy-egy aljzat egy külső hangszóróhoz és a töltőkészülékhez,

— egyszerűen felszerelhető minden hosszúbotra. A boton van egy csavarment, amelyre felülről rá lehet tolni a készüléket,

— tetszés szerint működtethető a beépített hangszóróval, vagy a tartozékként szállított külső hangszóróval, amelyet rugós csiptetővel erősíthetünk a kabát hajtókájára, a blúz, vagy az ing gallérjára. A tájékozódó szemüveggel ellentétben a fül

„szabad”, vagyis: a normális zajok utáni tájékozódás a készülék mellett is teljes mértékben érvényesülhet és nem lesz rosszabb. A hangerőszabályozóval a jelzőhang erejét változtatni lehet a külső zajoknak megfelelően,

— nem füttyülő, vagy nyivákoló hangot ad, hanem tiszta és kellemesen csengő hangokból álló melódiát: a mély hangok a még távol levő akadályt jelzik; az akadályhoz való közeledéssel a hangok felfelé kúsznak,

— elsősorban a fej környékét védi. A hosszúbot ferde állításával az ultrahangimpulzusok (másodpercenként tíz) en-

nek megfelelően ferdén felfelé sugárzódnak ki. A készülék belső ágakat, cégtáblákat, oldalt kiálló akadályokat, pl. közlekedési táblákat jelez. Ha a botot függőlegesen tartjuk, akkor a készülékkel ház- és kerítésajtókat lehet fáradság nélkül megtalálni és alacsonyan levő akadályokat bemérni,

— a tartozékként szállított töltőkészülékkel tölthető fel és akkor kb. nyolc órán át használható,

— feltételezi a hosszúbottechnika ismeretét. Az új készülék használatának begyakorlása egyhetes tanfolyam keretében történik.

(Fordította: Pálfi Ferenc)

Gyengénlátók Szövetségét 1918-ban alapították. A szövetség főtíkárával, dr. Bódi Istvánnal és Daru Ildikó, hivatalvezető helyettesel készült interjúmban sokat megtudtam a szövetségről és a tagjainak nyújtott szolgáltatásokról. Ugyan a szervezet először csak a fővárosban működött, de ma már kiterjedt hálózata van az ország egész területén.

A szövetségnek jelenleg körülbelül 18 ezer vak és gyengénlátó tagja van. Az ország látássérültjeinek összlétszámát kb. 30 ezer főre becsülik. Az állam a Szövetséget teljes mértékben támogatja. Az állam 1949-től felelősséget vállalt a vakok oktatásáért, rehabilitációjáért és foglalkoztatásáért. Radikális intézkedéseket hozott ezeknek a problémáknak a megoldása érdekében.

A szövetség költségvetését, ami kb. 15 millió forint évente, az állam fedezi. Ezenkívül teljes pénzügyi támogatást nyújt a szövetségi feladatokhoz. Az utóbbi években az állam lehetővé tette, hogy a szövetség vállalatoktól és magánszemélyektől adományokat fogadhasson el. A szövetség egy japán stílusú épületben található. A titkárság és a pénzügyi osztály nagy szakértelemmel és hatékonyan végzett munkája szerves része a mindennapi tevékenységnek.

Az épületben egy Braille- és egy hangoskönyvtár is helyet kapott. Ugyanitt található még egy hangstúdió, egy Braille nyomda, egy számítógép-terem, valamint több helyiség a különféle kulturális tevékenységekre és programokra.

NEVZAT ADIL

A vakok helyzete Magyarországon

Athéntől Belgrád felé a vonat lassan közeledett Görögország északi határához. Ez egy szombati napon történt, 1987. június 16-án. Vasárnap, a kora reggeli órákban érkeztünk Szalonikibe. Nagyon szerettem volna megnézni Kemál Atatürk csodálatos szülővárosát — azonban a szűkre szabott idő — amennyit a vonat a városban állt — nem tette lehetővé a város megtekintését. Utazásom folytatódott Budapest felé. Vasárnap este Belgrádban átszálltam egy Budapest felé menő vonatra. Egy napi és két éjszakai utazás után érkeztem meg a magyar fővárosba. Daru Ildikó, a Vakok és Gyengénlátók Szövetségének hivatalvezető helyettese nem várt az állomáson. Mint később kiderült, ez egy félreértésnek volt a követ-

kezménye. Sokáig vártam az állomáson. Végül valaki, aki beszélt egy keveset angolul, odajött hozzám. Magyar pénzt váltottam át és taxiba ültem és a szövetséghez mentem. Ettől kezdve már minden rendben zajlott.

Hatnapos magyarországi látogatásom során megpróbáltam minél több információt szerezni a vakok helyzetéről. Vendéglátóim nagyon bőkezűek és barátságosak voltak, minden erejükkel igyekeztek segíteni nekem. Helyszíni látogatásokat és kulturális programokat szerveztek részemre, hogy minél alaposabban megismerhessem ezt a 10 milliós, szép országot.

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

Magyarországban a Vakok és

A szövetséghez tartozik, de helyileg másutt található, a Vakvezető Kutya képző Iskola is. A hivatalvezető helyettől megtudtam azt is, hogy szoros együttműködés van a szövetség és más intézmények, szervezetek és mindenekelőtt a sajtó képviselői között. Minden évben tudományos konferenciákat rendeznek a vakság kérdéseivel kapcsolatosan. Az ország neves szakemberei vesznek részt ezeken a konferenciákon. Látogatásom ideje alatt nekem is alkalmam nyílt megtekinteni egy számítógépes kiállítást, amit egy francia cég rendezett. A bemutatott személyi számítógép, a „Copelius System”, alkalmas arra, hogy vak emberek is használják, mivel Braille kijelzővel rendelkezik. Ebből a kiállításból is kitűnt, hogy Magyarországon a Vakok és Gyengélátók Szövetsége nagy jelentőséget tulajdonít a számítástechnikának.

Magyarországon minden vak ember — ha dolgozik, ha nem — az államtól havonta járadékot kap.

Ehhez még hozzátartozik az is, hogy amennyiben egy vak ember rehabilitációs tanfolyamon vesz részt, erre az időszakra — amíg a munkából kiesik — táppénzben részesül. A vak emberek részére az állam még különféle utazási kedvezményeket is biztosít.

A szövetség a vak emberek üdüléséhez is hozzájárul. Tulajdonukban van egy üdülő a Balatonnál, amit közismerten „magyar tenger”-nek neveznek.

Mivel magyarországi látogatásom nagyon rövid volt, saj-

nálatos módon nem volt időm ezt az üdülőt megtekinteni.

Oktatás

Magyarországon a vak gyermekeknek egy iskolájuk van. Az iskola, amely a szövetség épületétől kb. 1 kilométerre található, általános iskolai képzést nyújt kb. 300 vak tanulóknak. Az iskola személyzete megközelítőleg 150 fő, s ebből 90 fő a tanár. A gyermekeket 6—16. éves koruk között oktatják itt. Akik az iskola befejeztével tanulmányaikat szeretnék tovább folytatni — pl. középokon stb. —, azoknak normal „látó” iskolákba kell járniuk. Az iskolai tantárgyak mellett a tanulók zenét, politikat, gépirást, valamint ettől az évtől kezdve közlekedést is tanulnak.

Rehabilitáció

A vakok intézetében folyik a rehabilitációs program. Látogatásom ideje alatt én is ebben az intézetben kaptam szállást.

Ebben az épületben laknak a középiskolás tanulók, a főiskolás hallgatók, valamint a rehabilitációs tanfolyam résztvevői.

A rehabilitációs tanfolyam tantárgyai között közlekedés, tájékozódás, a hétköznapi élethez szükséges jártasságok és ismeretek, gépirás, telefonkezelés, pszichoterápia stb. szerepelnek. Az intézetnek van olyan része is, ahol a vak dolgozók laknak, s olyan is, ahol az idős vak embereket szállásolják el.

Azok a vak emberek, akik saját otthonaikban kívánnak önállóan élni, segítséget kapnak ehhez az intézettől.

Foglalkoztatás

Magyarországon a vak emberek különféle foglalkozásokban kereshetnek munkát, azonban a többségük egyéb fogyatékosakkal együtt, védett munkahelyeken dolgozik. Budapesti tartózkodásom alatt alkalmam nyílt meglátogatni egy ilyen, védett üzemet. Ez az üzem seprűket, keféket és ipari alkatrészeket gyárt. A főmérnök tájékoztatása szerint az üzem dolgozói összlétszámából 250 fő vak, 120 fő egyéb fogyatékos, s a többi látó személy. Az üzem törvényhatósági felügyelet alatt áll, s az államtól támogatást kap. Az itt dolgozó vak embereknek ugyanannyi a fizetésük, mint az egyéb üzemekben dolgozó látó embereknek. A munkások többsége szakszervezeti tag. Az üzem, amit 1949-ben alapítottak, öt évvel ezelőtt nagyon közel került a bezáráshoz. Azonban nagy erőfeszítés árán sikerült ezt elkerülni. A munkások kétharmada nő, s többségük általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Azt is elmondták, hogy több ilyen hasonló üzem is van Magyarországon. Ezek is állami támogatásban részesülnek. A főmérnök elmondása szerint, az üzemek nyereségét a gépek modernizálására, s a vak emberek által felhasználható berendezések kifejlesztésére fordítják.

Következtetések

Rövid magyarországi tartózkodásom alatt tapasztalhattam, hogy az utóbbi években jelentősen fejlesztik a vakoknak nyújtott szolgáltatásokat.

Nem kétséges, hogy a ma-

gyar kormányának a szociális kérdésekre fordított figyelme nagy szerepet játszott ebben a fejlődésben.

Szilárd meggyőződése, hogy a Vakok és Gyengénlátók Szövetsége Magyarországon vezető szerepet játszott és játszik a vak és a gyengénlátó emberek életszínvonalának jobbításáért folytatott küzdelemben.

Magyarországon tett látogatásom igen gyümölcsöző volt itteni barátaim meleg és nagy-lelkű vendéglátásának köszönhetően.

További munkájukhoz sok sikert kívánok.

A cikk szerzője, Nevzat Adil, a ciprusi török részen működő vakok szövetségének főtákará.

Az írás számunkra jól ismert tényeket, mindennapi gyakorlatunkkal kapcsolatos dolgokat tartalmaz, mégis érdekes az, hogy hogyan látja a magyar vakügyet egy Európa déli végén levő szigetországban élő újságíró, akinek eredeti foglalkozása angol nyelvtanár és sokat utazik a világban.

Ciprusi barátunk anyanyelve természetesen török, de külön érdekesség, hogy információit Budapesten angol nyelven szerzte, az anyag eredetileg török nyelven jelent meg és ennek angol fordítását küldte el szövetségünknek. Ezt fordítottuk le újból magyarra, és ez — mint Önök is tapasztalhatták — nem volt hiábavaló, hiszen sok áttételen keresztül úgy találkozhattunk a hazai vakügyi viszonyokkal, ahogyan ezeket egy távol élő, de velünk együttérző és rokonszervező vak ember látja.

Daru Gerőné

Magas vérnyomás - lelki okokból

Napjainkban úgyszólván népbetegséggé váltak a különböző szív- és keringési rendellenességek, s már a legfiatalabb korosztály is megismerkedhetett a különféle szívtünetekkel és keringési panaszokkal. Számos ember életét kíséri végig a felgyorsult szívveréssel, a magas vagy alacsony vérnyomással járó kellemetlen közérzet és az ehhez társuló, gyakran szinte a halálfélelemig fokozódó szorongás. Nem mindig fedhető fel a tünetek mögött kifejezett szervi rendellenesség, többnyire eredménytelenül végződnek az orvosi vizsgálatok és pusztán tüneti kezelésre szorítkozhatnak a szakemberek. Ugyanis a szív- és keringési problémák egy része lelki eredetű, az úgynevezett pszichoszomatikus tünetek közé sorolható.

A pszichoszomatikus kifejezéssel mind gyakrabban találkozunk, ezért tisztázni kell a mibenlétét. A pszichoszomatikus szemléletmód századunk ötvenes éveitől terjed az orvosok körében. E szemléletmód jegyében nem pusztán a betegséggel foglalkoznak, hanem a beteg emberrel, annak egész személyiségével, lelki életével is. Tágabb értelemben természetesen minden kóros folyamatban egyaránt részt vesz a test és a lélek; az úgynevezett pszichoszomatikus betegségek létrejöttében azonban elsődlegesek a lelki tényezők.

Ezt a kifejezést először 1918-ban használták: a „pszicho”

lelkit, a „szomatikus” testit jelent. Pszichoszomatikus betegségen tehát azokat a testi bajokat értjük, amelyek elsősorban a lelki élet zavaraiából származnak.

Okok és tünetek

Mindenki előtt ismeretes, hogy az érzelmi megrázkódtatások hatására testi működésünkben hirtelen változások állnak be: ereink összeszűkülnek vagy kitágulnak, testnedveink bővebben áradnak szét zsigereinkben, belső elválasztású mirigyek fokozott hormonkiválasztásba kezdenek, egész vegetatív idegrendszerünk felbolydult. Ha negatív érzelmeink tartósulnak, szorongásaink, egzisztenciális vagy emberi kapcsolataink elégtelenségéből származó félelmeink hosszú időn át tartó stresszhelyzetet teremtenek. Ha sorozatosan élünk át csalódásokat és kudarcokat, a test működésében beálló kedvezőtlen változások is tartóssá válhatnak.

A gyógyászatban hagyományos pszichoszomatikus betegségeként tartják számon az asztmát, a gyomorfekélyt, az idült vastagbélgyulladást, a migrént, és bizonyos reumás és ízületi betegségeket. A pszichoszomatikus zavarok azonban számos esetben nem kifejezetten szervi megbetegedés formájában jelentkeznek, hanem úgynevezett funkcionális, vagyis működési zavarként lépnek fel. Ezekben az esetekben a szervekben, szervrendszerekben

nem mutatható ki semmiféle fizikai elváltozás, hanem a szerv, illetve a szervrendszer működése mutat kóros eltérést. Pszichoszomatikus működési zavarnak tekinthető például a felgyorsult szívverés, bizonyos ritmuszavar, a vérnyomásingadozás, a krónikus alvászavar, a székrekedés stb. Ha a stresszhelyzet tartós és a beteg képtelen változtatni feszültségektől terhes élethelyzetén, a funkcionális megbetegedések organikusvá, azaz szervivé válhatnak: a különböző szervek kóros működése elősegítheti az adott szerv organikus megbetegedését.

Nem szimulánsok!

Éppen ezért nem szabad elhanyagolni a funkcionális tüneteket és ezért kell komolyan venni, ha valaki „ideges eredetű” kínos testi érzékelésekről számol be. Nem intézhető el az ilyen beteg sorsa annyival, hogy kikapcsolódást ajánlunk vagy felszólítjuk, hogy uralkodjék magán. Számos súlyos organikus betegség kialakulása volna megelőzhető, ha ezeket a betegeket gyógyítanák, ahelyett, hogy szimulánsként, hipochonderként kezelnék őket.

A tünet, legyen az lelki vagy testi, mindig közlés. Jelzi a környezetnek: valami nincs rendben körülöttem vagy bennem, rosszul érzem magam a világban. A gyakran előforduló gombócérzés a torokban mint ha csak azt jelentené: „többet már nem tudok lenyelni”. A reggelente hányós kisgyerek azt közli a szüleivel: „látjátok, beteg vagyok, nem volna szabad iskolába küldenetek!” Köz-

használatú kifejezéseink közül is sok utal erre a jelenségre: „a sok gondolkodásba belefájdul a fejem”, „a bánattól elszorult a szívem”, „a félelemtől elakadt a lélegzetem”.

A szervbeszéd

Az úgynevezett szervbeszéd, amelynek segítségével az ember közölni próbálja mindazt, amit szóban nem képes kifejezni, sok esetben elárulja a baj forrását, jöllehet nem minden esetben fedezhető fel közvetlen összefüggés a megbetegedés oka és az érintett szerv szimbolikus jelentése között.

A pszichoszomatikus orvoslás egyik úttörője, a magyar származású Alexander szerint elsősorban azok a szervek, szervrendszerek betegednek meg, amelyek veleszületetten vagy az élet folyamán elszennvedett sérülés miatt csökkent értékűvé, sebezhetővé váltak. Ez az oka annak, hogy a pszichoszomatikus megbetegedésre hajlamos emberek bármilyen lelki, érzelmi megterhelésre mindig ugyanazokat a tüneteket produkálják. Van akiben a fokozott vagy tartós stresszhelyzet az emésztőrendszer betegségeit váltja ki és van, aki mindig szívpanaszokkal, vérnyomásingadozással vagy migrénes fejfájással reagál. Természetesen csak hosszan tartó vagy rövid, de szinte elviselhetetlenül erős érzelmi megterhelés idéz elő pszichoszomatikus zavarokat. Az enyhébb és rövidebb ideig tartó stresszállapotok, kudarcok és bénító élmények csak átmeneti vegetatív zavarokat, múló panaszokat idéznek elő, amelyek ahogy ke-

letkeztek, ugyanolyan hamar el is múlnak.

Az érzelmi történések hatása a szívre és az érrendszerre ősidők óta ismeretes: az öröm, a harag, a félelem megemeli a pulzusszámot és magas vérnyomást eredményez. Ez szinte majd minden embernél gyakran előforduló állapot. Pszichoszomatikus keringési betegségről akkor beszélünk, ha ezek a tünetek túlságosan gyakran, szinte már a legjelentéktelenebb külső hatásra is jelentkeznek és olyan méreteket öltenek, ami komoly, szinte állandó szenvedést okoz a betegnek. A magas vérnyomást elsősorban a fokozott stressz váltja ki.

Vészreakció

A különféle stresszhelyzetek okozta keringési rendellenességek létrejöttét könnyebben megértjük, ha megismerkedünk az úgynevezett vészreakcióval. A jelenségnek — amit már régóta ismernek — az a lényege, hogy bizonyos erős külső ingerekre a szimpatikus idegrendszer irányításával az izmokban és a szervekben bizonyos erek kitágulnak, mások pedig összehúzódnak. Ilyen módon készül fel a szervezet a stressz elleni védekezésre, a támadásra vagy a menekülésre. Azonban nemcsak a külvilágból érkező fenyegető ingerek válhatnak ki magas vérnyomást, hanem az emberi lélekben és a fantáziában lejátszódó események is. Magas vérnyomást idézhetnek elő a különböző szélsőségesen negatív vagy pozitív töltésű érzelmek, a szerelem, a gyűlölet, a lámpaláz, vagy akár bizonyos események elképzelése.

Kötésminták

Koronaminta

Tizennyolccal osztható szemek. Visszaján simára sima, fordítottra fordított következik. A ráhajtást is fordítottan kell lekötni.

1. Négyes áthúzás (egy szemet leemelünk, három szemet simán egybe lekötünk, és áthúzzuk a leemelt szemet), egy ráhajtás, egy sima, ötször négyes áthúzás, öt fordított.

3. Tizenhárom sima, öt fordított.

5. Ez megegyezik az első sorral.

7. Sor ugyanaz mint a harmadik.

9. Egy ráhajtás, egy sima, egy ráhajtás, négyes áthúzás, öt fordított, négyes áthúzás, egy ráhajtás, egy sima, négyes áthúzás.

11. Négy sima, öt fordított, kilenc sima.

13. A sor azonos a kilencedik sorral.

Minél hosszabban és intenzívebben képzeljük el a várható eseményt, a tünet annál kínzóbbá válik, szinte az elviselhetetlenségig fokozódhat.

Nem törvényszerű, hogy mindenki, akit fokozott érzelmi megterhelés ér vagy állandósult stresszhelyzetben él, megbetegedjék. Vannak, akiknek „vasból vannak az idegei”, azaz sok mindent kibírnak, mások ellenben már a kismértékű kudarcra vagy stresszre is kórosan reagálnak, azaz hajlamuk van pszichoszomatikus betegségekre. Többben is kutatták, hogy személyiségvonásaikat tekintve feloszthatók-e az ilyen emberek bizonyos típusokra, vagyis megkülönböztethető-e a fekélyes típus, az asztmás típus, a migrénés típus stb. Ilyen összefüggést nem találtak ugyan, tény azonban, hogy a szív- és érrendszer pszichoszomatikus tünetei elsősorban a túlságosan is törekvő, magukra és a munkájukra fokozottan igényes embereket érintik. A magasra állított mérce szinte állandó ké-

szenléti állapotot feltételez, az illető jóformán állandó vészreakcióban él. Az ilyen emberek gyakorlatilag állandó vizsgahelyzetben vannak, s szorongásuk oka az előre várt lehetséges kudarc, az alkalmatlanságtól való félelem. A magas vérnyomásban szenvedő emberek általában igen nagy feszültségben élnek, indulataikat, agresszivitásukat visszafojtják, hiszen félő, hogyha szabadjára engednék heves érzelmeiket, rontanának a helyzetükön. A kórosan megemelkedett belső feszültség aztán áttevődik az érrendszerre és hipertóniás tüneteket hoz létre.

A pszichoszomatikus betegségeket a valós testi betegség kezelésével és gyógyításával kell elkezdeni, de éppen ilyen fontos az okok felszámolása, az egyén személyiségének megerősítése, ellenállóképességének fokozása. A pszichoszomatikus betegség gyógyítása csak akkor lehet eredményes, ha a tünetek felszámolása mellett a lélek is egészségessé válik.

15. Sor megegyezik a tizenegyedik sorral.

Csipkeminta

A páros sorok a következőképpen készülnek: A sima szemeket simán, a fordított szemeket és a ráhajtásokat fordítottan kötjük le.

1. Két fordított, egy sima, egy ráhajtás, egy leemelt, egy sima, a simát a leemelten áthúzzuk, három sima, két szemet simán egybe lekötünk, egy ráhajtás, egy sima, két fordított.

3. Két fordított, két sima, egy ráhajtás, egy leemelt, egy sima, áthúzzuk. Egy sima, két szemet simán egybe lekötünk, egy ráhajtás, két sima, két fordított.

5. Két fordított, három sima, egy ráhajtás, egy leemelt, áthúzzuk a simán egybe lekötött két szemet. Egy ráhajtás, három sima, két fordított.

Tulipános minta

Tizenhárommal osztható szemek.

1. Végig sima.

2. Végig fordított.

3. Hat fordított, egy szemből sima, fordított sima, ezt hatszor ismételjük, hat fordított.

4. Hat sima, hat fordított, hat sima.

5. Hat fordított, hat sima, hat fordított.

6. Hat sima, hat fordított, hat sima.

7. Két szemet fordítottan egybe lekötünk, kétszer egymás után, két fordított, két sima, egy ráhajtás, két sima kétszer egymás után, két fordított, két szemet fordítottan egybe lekötünk kétszer egymás után.

8. Négy sima, nyolc fordított, négy sima.

NŐK RÉSZÉRE

9. Kétszer két szemet fordítottan egybe lekötünk, két szemet simán egybe lekötünk, egy ráhajtás, egy sima, egy ráhajtás, két szemet simán egybe le-

kötünk, kétszer egymás után két szemet fordítottan egybe lekötünk.

10. Két sima, kilenc fordított, két sima.

NÉHÁNY SÜTEMÉNY RECEPTJE

Londoni stangli

Hozzávalók: 10 dkg cukor, négy tojás sárgája, 10 dkg zsír vagy 14 dkg vaj, 25 dkg liszt, egy citrom reszelt héja.

A tésztát közepes lágyságúra dolgozzuk össze. Közepes nagyságú tepsibe úgy helyezzük el a tésztát, hogy kb. fél cm vastagságú legyen. Megkenjük baracklekvárral, 25 dkg darált diót, 25 dkg porcukrot, egy negyed rúd összetört vaníliát, végül az öt tojás fehérjét kemény habbá verve tesszük a tetejére. Világosra sütjük.

Joghurtos gyümölcslepény

Hozzávalók: 30 dkg liszt, egy pohár joghurt, 20 dkg cukor, két tojás, fél csomag vaníliás cukor, 10 dkg Rama margarin.

A hozzávalókat jól összedolgozzuk, zsírozott, lisztezett tepsibe öntjük a tésztát, amelybe

fahéjat vagy reszelt citromhéjat is tehetünk. A tészta tetejére bármilyen gyümölcs kerülhet. Közepes lángon tű próbáig sütjük.

Reszelt túrós

Hozzávalók: 50 dkg liszt, fél csomag sütőpor, egy Rama margarin, 15 dkg porcukor, 2—3 kanál kakaó, egy csomag vaníliás cukor, egy tojás.

A hozzávalókat jól összegyúrjuk és kettéosztjuk. Egyik felét közepes nagyságú tepsibe belereszeljük, erre kerül a töltelék.

A töltelék hozzávalói: egy kg túró, három tojás sárgája, 25 dkg cukor, 1—2 csomag vaníliás cukor, mazsola, reszelt citromhéj. Végül hozzáadjuk a három tojás fehérjéből felvert kemény habot. A tészta másik felét ráreszeljük a töltelékre. Jó meleg sütőben kb. 30 percig sütjük.

ges MHSZ főtítkári engedélyt. A személyi feltételek mellett a megalakuláshoz szükséges tárgyi feltételeket is meg kellett teremteni. Szükség volt egy olyan helyiségre, ahol a rádióamatőr állomást el lehet helyezni, és ahol a klubtagok összejöveteleket, klubnapokat, rendezvényeket tarthatnak. Kaptunk szövetségünk budapesti székházában egy helyiséget. Akkor a leendő klub a Budapesti Műszaki Egyetem KISZ Rádióklubja Szakosztálya keretében működött. Különböző vállalatok, intézmények segítettek bennünket. Helyiségünket át kellett alakítani, a rádióklub rendeltetésének megfelelővé tenni. Ehhez a munkához a 43. számú Állami Építőipari Vállalat vezetősége nyújtott támogatást; építőanyaggal, szerszámokkal, szakemberekkel segítettek nekünk. Az MN 2860. Építőalakulat fiatal szakember katonái pedig a kivitelezési munkában segítettek. Ezek után hamarosan elkészült helyiségünk, majd felszerelték a kihelyezett rádióamatőr állomást, amely 1981. október 11-én a leendő klub rendelkezésére állt. Később újabb helyiséget kaptunk szövetségünk székházában, ahol zavartalanul folyhatott az oktatás és a munka.

Budapesten a Vakok Állami Intézetének Május 1. úti épületében, ahol a klub közösségének magja keletkezett, nagyon sok segítséget kaptunk az intézmény vezetőségétől. Lehetővé tették számunkra, hogy az épületben tarthassuk rendezvényeinket, és a vezetékes rádióstúdiója mellett helyet adtak az igazi rádióstúdióknak.

Vakok a mikrofon előtt

Tájékoztató a Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett
MHSZ-hez tartozó

Vági József Vakok Rádióklubja Rádióstúdiója tevékenységéről

A VGYOSZ-hez tartozó tagtársaink közül a legtöbben nem tudnak arról, hogy széleskörű összefogással, sokoldalú, önzetlen társadalmi segítséggel, világviszonylatban elsőként hazánkban alakult meg a hősi halált halt Vági József határőr százados nevét felvevő, vakok rádióklubja.

A leendő klub tagsága a rokantak nemzetközi éve alkalmából, 1981-ben kezdte meg a rádióamatőr tanfolyamot. Ennek befejezésekor az év végén hazánkban 34 személy tett sikeres vizsgát. A vizsgázottaknak ez a létszáma már lehetővé tette, hogy kérjék a rádióklub megalakulásához szüksé-

Klubunk 1982. április 4-én alakult meg. Akkor hozták nyilvánosságra, hogy a vakok közösségében hivatalosan is megalakult az MHSZ Vági József Vakok Rádióklubja.

Ahhoz, hogy igazán rádiósok lehessünk, rádió adó-vevő készülékre volt szükségünk. E tekintetben is kaptunk támogatást, mert a Budapesti Rádiótechnikai Gyár III. számú Salgótarjáni Gyáregységének szocialista brigádjai 30 db ilyen készülék megépítését vállalták. Nagy segítséget kaptunk a Belügyminisztérium Híradástechnikai Osztályától, ahonnan vidéki tagtársaink részére 12 db Pécs, majd pedig 40 db Veszprém típusú készüléket bocsátottak rendelkezésünkre.

Tagságunk létszáma nem stagnált, hanem növekedett, és aminek a legjobban örülünk az, hogy sorainkban jelen vannak az úttörők is. A látássérült diákok sok sikert és dicsőséget szereztek már klubunknak. Végtelen nagy öröm számunkra az is, hogy nem egy magába forduló, vakokból álló közösség a klub, hanem nyitott. Ez azt jelenti, hogy köztünk sok a látó klubtag, aki nekünk felbecsülhetetlen értékű erkölcsi és anyagi segítséget nyújt.

Azáltal, hogy világviszonylatban egyetlen vakok rádióklubja vagyunk, nem váltunk önzővé, igyekeztünk nemcsak magunkkal foglalkozni. Azt tudjuk, hogy a kb. 30 000 látássérült nem lehet tagja klubunknak, mert készülékkel ennyi embert ellátni képtelenség. Segítséget valamilyen formában mégis nyújtani kell nekik. Azon sorstársaink részére, akik nem

akarnak vagy nem is tudnak a rádióvizsgákra felkészülni, egy bizonyos ultrarövid hullámú csatornán külön műsor sugárzásával próbálunk segítséget nyújtani. Azzal a szándékkal, hogy a klubon kívüli sorstársainknak segíteni tudjunk, lehetőséget kértünk egy bizonyos külön rádiófrekvencia használatára az MHSZ-től és a Magyar Postától. A Nemzetközi Frekvencia Gazdálkodás intézménye hozzájárult a magyar szervek (MHSZ, posta) általunk indokolt kérésének teljesítéséhez. Ezután a Magyar Posta engedélyezte, az MHSZ pedig jóváhagyta a vakok rádióstúdiója a 144,975 megahertz ultrarövid hullámú rádióamatőr frekvencián való közvetítést. Ezen valamennyi tagtársunknak különböző műsorokat tudunk sugározni. Az engedélyezett rádióamatőr-frekvenciát csak a mi klubunk használhatja. Mivel e klub az MHSZ-hez tartozik, ezért egy olyan rádióstúdió tervet kellett megalkotni, amely neki is elfogadható. Elkészített tervünket az MHSZ főtitkára nagy elismeréssel nyugtázta, és engedélyt adott a műsorok sugárzásához.

A stúdió működtetéséhez elő kellett teremteni a szükséges technikai berendezéseket. A Budapesti Rádiótechnikai Gyár, a Geofizikai Kutató Vállalat, az Egyesült Mérőműszerek Gyára, a Budapesti Elektroakusztikai Gyár közös összefogásával, folyamatos munkával elkészült az adóberendezés a külön frekvenciára. A stúdió elkészülése után azon fáradoztunk, hogy minél több sorstársunkhoz eljusson műsorunk, ezért vezetékes stú-

dió rendszereket kapcsoltunk össze (összecsatlózással). Ez azt jelenti, hogy ahol vezetékes stúdiók léteznek, ott egy műsorvételre alkalmas készülékre, szerkezetre van szükség. Ez a készülék lehet rádióamatőr berendezés vagy pedig olyan különleges konverter, amely a külön frekvenciáról lekonvertálva a mindennapos használatban levő műsorvevő rádió készüléken is hallható legyen. Így műsorunk eljuthat a vezetékes rádiók hallgatóihoz is. A Vakok Általános Iskolájában és Diákotthonában, ahol stúdiót építettünk ki, műsorunk bármikor vehető. A Vakok Állami Intézetében is hasonló berendezés teszi lehetővé adásaink vételét. Tervünk az, hogy műsorunkat a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat dolgozói részére is hallhatóvá tegyük egy ottani készülék megépítésével. A vidék sem maradhat le. Szombathelyen a megye és a város vezetői az ottani REMIX Vállalat Rádióstúdiója, a Vas Megyei Vegyesipari Vállalat, és a vakok intézete is csak az intézkedésre vár műsorunkkal kapcsolatban.

Egy olyan készülék előállításán fáradoztunk, amely nemcsak egy közösség, hanem egyének számára is lehetővé teszi műsorunk vételét. Egy ilyen, már elkészült szerkezet szövetségünkben pályadíjat nyert. E készülékkel 30–40 km-es körzetben hallható adásunk. Egy ilyen vételre alkalmas konverter ára 1300–1500 Ft körül van. Ezeket a készülékeket a Mikroelektronikai Vállalat állítja elő. Azokat a főleg budapesti és szombathelyi tagtársai-

kat, akik e készülékek iránt érdeklődnek, készséggel tájékoztatjuk klubunkban.

Úgy tervezzük, hogy Debrecenben is létrehozunk stúdióink egyik alállomását, ha ezt a debreceni Városi Rádióklub is engedélyezi és segíti. Terveink közt szerepel két átjátszóállomás megépítése is, társadalmi segítséggel. A két állomással kelet-magyarországi és dunántúli sorstársainknak szeretnénk a segítségére lenni.

Adásaink hétfőtől csütörtökig 10—12 óra, és 16—19 óra közt hallhatók. A későbbiekben szeretnénk szombaton és vasárnap is műsort sugározni. De ennek időpontját és időtartamát a társstúdiókkal kell még egyeztetni.

Rádióink adásai nem helyettesíthetik a VGYOSZ folyóiratait (Vakok Világa, Irodalmi Értesítő stb.), mi külön műsorral, rovatokkal jelentkezünk, természetesen szövetségünkkel egyetértésben.

Klubunk rádióstúdiója társadalmi segítséggel működik. Stúdióink szerkesztőségének tagjai is társadalmi munkában készítik a műsorokat. A feladatokat azonban nem lehet csak kimondottan efféle munkával végezni, ezért a társstúdiók üzemeltetőitől várunk a továbbiakban anyagi támogatást. Klubunk tagjai évente 60 Ft tagsági díjat fizetnek.

Az alábbiakban közöljük a rádióstúdióink adásaiban hallható rovatok címeit.

1. Pulzus: legfrissebb híreink, fontos közlemények.

2. Sasszem: lapozgatás folyóiratokban.

Beszélgetés Gál Józseffel a Szent Jupát útjáról

— Nagy szerencsémnek tartom, hogy Gál Józseffel, a nagy Világutazóval állhatok itt szemben, és beszélgethetünk arról, hogy milyen élményeket szerzett a hosszú tengeri út során. Legelőször azt kérdezem meg, hogy melyiküknek jutott eszébe az a gondolat, hogy ilyen hosszú útra vállalkozzanak.

— Ez úgy volt, hogy mind-egyikünknek külön-külön megfogalmazódott a fejében ez a gondolat. A magam részéről

Francis Chichesternek a Föld körüli útjáról szóló könyvét olvastam el, és végül is ez adta meg a lökést, a gondolatot az utazás megvalósításához. Aztán kiderült egy beszélgetés során, hogy ez találkozott Nándi elképzelésével is. Így azután öt perc alatt eldöntöttük, hogy csinálni fogjuk és többet nem kellett róla beszélni. Már csak dolgozni kellett a megvalósításra.

— Melyiküknek volt hajó-

3. Hangosújság: tudományos és irodalmi cikkek teljes ismertetése.

4. MHSZ élet: földön, vízen, levegőben és az éter hullámain.

5. Hőseink nyomában: akik életüket adták a hazáért.

6. Az ember és a természet: betekintés a természettudományok világába a kezdetektől napjainkig — tudományos szinten.

7. Az ember és a társadalom: az élet kialakulása, gazdaságpolitika, történelem.

8. Művelődéstörténet.

9. Esztétikai kislexikon: a művészetek jelentősége életünkben.

10. Etikai kislexikon: a különböző társadalmi rendszerekben élő emberek egymáshoz való viszonya és érintkezési normái.

11. Irodalom mindenkinek:

a) irodalomelmélet, poétika,

b) a világirodalom mérőföldkövei,

c) évszázadok magyar irodalma,

d) fegyverrel és tollal a hazáért,

e) sorstársíróink és költőink.

12. Irodalom hangszalagon:

a) novellák, kisregények és regények,

b) drámai művek, színművek,

c) rádiójátékok és egyéb irodalmi hangos műfajok.

13. Vaku: a mi életünk és világunk.

14. Család: a család és a nevelés kérdései.

15. Törődjünk többet egészségünkkel.

16. Bekukkantó: riportok házunk tájáról.

17. „Az jó hírért, névért...” bemutatjuk azokat, akik a vakügy érdekében a legtöbbet tesznek.

18. „Fehérbot-díj, darázs”: megcsípkedjük azokat, akik nem mindig tesznek jót a vakügynek.

Dr. Papp Zoltán

építési „vénája”? Hogyan és milyen anyagból készült a hajó?

— Ez a hajó egy típusterv alapján készült, tehát a hajó alsó részét és a fedélzetet úgy vásároltuk, ezek a Balatonfüredi Hajógyár termékei. Nándi szakmája eredetileg is hajóépítő, a KÖFÉM SC-nél — az egyesületünknel — dolgozott hajóépítőként, kishajókat készített. Az én szakmám pedig gépészmérnök, s így jól találkozott a két szakma egy olyan nagy hajó megépítésénél, ahol mindenféle feladatok előfordulnak... Közösén dolgoztunk rajta, megközelítőleg négy évig tartott, amíg elkészült.

— A rádiókészülékeiket kik állították elő?

— A hajóhoz a rádiókészüléket egyrészt a Magyar Honvédelmi Szövetségtől kaptuk; ez egy rövid hullámú amatőrrádió volt. A másik rádiót, amely a hajón volt, egy nyugatnémet cégtől kaptuk ajándékba. Ez egy VHF rendszerű hajózási rádió. Az MHSZ adta azt a segítséget is a rádiókészülék mellett, hogy bennünket technikai felkészítést erre az útra rádiós szempontból és a kapcsolattartást a magyar rádióamatőrökön keresztül megszervezte.

— Hallottunk arról, hogy egy alkalommal bűvár öltözékben kellett megtisztítani a hajót a ráarakódott moszatoktól. Miért volt erre szükség?

— Ezek a ráarakódások (algák és különféle tengeri állatkák) csak olyan szempontból hátráltattak bennünket, hogy a hajó sebességét lelassították. 10—20%-kal is csökkent a hajó sebessége. Ez egy ilyen hosszú

úton, amikor két hónapig is mentünk megállás nélkül, akár egy hét késedelmet is jelenthetett volna. Éppen ezért, amikor úgy éreztük, hogy túl sok „állat” rakódott a hajó fenekére, és érezhetően lelassult a futása, akkor lemerültünk és levakartuk azokat. Ezután ismét eredeti sebességgel tudtunk haladni tovább.

— A külföldön élő magyarok hogyan fogadták a hajót, amikor kikötöttek?

— Ez számunkra minden esetben nagyon kellemes meglepetés volt, mindenhol nagy szeretettel fogadtak bennünket. Kivételt képeztek azok a helyek — pl. Tristan da Cunha — az Atlanti-óceán kellős közepén — ahol magyaroknak nyomát sem leltük. Ezzel ellentétben Fokvárosban, Ausztráliában, Új-Zélandon és Dél-Amerikában, minden megállásunk alkalmával sok magyarral találkoztunk. Ott élő egykori honfitársaink nemcsak hogy szeretettel és barátsággal fogadtak, hanem nagyon is sokat segítettek nekünk. Kézzel fogható segítséget is adtak ahhoz, hogy az expedíciót sikerrel végrehajthassuk. Ausztráliában, Sidneyben az ott élő magyarok segítettek rendbe tenni a hajót, ennek természetesen anyagi vonzata is volt; ezt ők vállalták. Ezenkívül kaptunk tőlük ajándékként egy automatikusan felfűvódó mentőtutajt, melynek — nem titok — közel 3000 dollár az ára.

— A mentőtutaj használatára ugye nem került sor?

— Szerencsére nem! Úgy adták át, hogy remélik, használá-

tára soha nem kerül sor. Mindazonáltal nagyon jól esett, hogy ilyen messzemenően gondoskodtak hajózásunk biztonságáról.

— Hogyan is történt az a bizonyos borulás, amikor féloldalra dőlt a hajó?

— Tulajdonképpen nem is egy, hanem két borulásunk volt. Az első az Indiai-óceánon ért bennünket egy olyan szituációban, mely úgy tűnt, hogy nem „borulásveszélyes”. Mégis borultunk! Kiderült ugyanis, hogy az Indiai-óceán olyan veszélyes, hogy ilyen eseménnyel csakis itt lehet számolni, ellenében a többi óceán hasonló jellegű részeivel. Hasonló élményben volt részünk Madagaszkár magasságában is. Az egyik éjszaka oldalról kaptuk a hullámokat, amelyek olyan erősek voltak, hogy végül is felborították a hajót. A befolyt víz mennyisége nem volt annyi, hogy elsüllyedhettünk volna, de elegendő ahhoz, hogy sokakat kárt okozzon. Felszerelésünk részben eláztak, részben pedig összetörték. Ez volt az első borulás. A második pedig a Horn-fok megkerülése után az Atlanti-óceán déli részén történt, amikor a borulásveszély egyébként is fennállott. 10—15 méteres hullámok voltak már akkor, egy egyhetes vihar után, aminek az utolsó két napja orkán erősséggel tört ránk. Olyan nagyra nőttek a hullámok, hogy az egyik éjszakan felborították a hajót. Akkor Nándi volt kint szolgálatban, ő állt a kormányállásban. A hullám lesodorta a hajóról, amely közben felborult. Sze-

rencsére Nándi a derekára kötött biztonsági kötél segítségével nem szakadt el a hajótól, és vissza tudott mászni.

— A biztonsági kötél használata kötelező az ilyen viharok esetén a szolgálatot teljesítők részére?

— Kötelező, ha az ember úgy érzi, hogy veszélyes helyzetbe kerülhet nélküle. Éjszaka és viharban vagy olyan körülmények között, amikor az ember leeshet a hajóról, akkor használata elengedhetetlen. A kötél nem volt folyamatosan a derekunkon, de az előbb említett helyzetekben viseltük.

— Hol van most a hajó?

— Ugyanazon a vitorlás telepén, ahol annak idején építettük. A Velencei-tó mellett, a KÖFÉM SC csónakháza előtt. Ez a KÖFÉM SC a mi második otthonunk, ahol több mint egy évtizedig sportoltunk.

— Megkérem, mondja el, hogy hogyan néz ki a hajó belseje. Én ugyan megnéztem, de mivel keveset látok, ezért nem sokat tudnék róla mesélni sors társaimnak, akik kíváncsiak a hajó belsejére, területére, méreteire.

— A hajó 9,5 m hosszú, leg szélesebb pontján pedig 3 m. A hajótest hátulsó felében a fedélzeti részen van a kormányállás, amely 2,5 m hosszú, benne található a hajó kormányzásához szükséges összes szerkezet. A kormányállás elején van egy kabinajtó, ezen át lehet lemenni a hajó belsejébe. Egy meredek lépcsőn érkezünk le a kabinba, itt jobbkéz felől, közvetlenül az ajtó mellett van egy

térképasztal, a navigációs rész rádiókkal, műszerekkel. E mögött a hajó hátulsó vége felé egy ún. koporsóágy van; azért nevezik így mert ez egy cső alakú ágyacska, ahová be lehet bújni. Ez a helyiség tulajdonképpen a kormányállás alatt van. A bejárati ajtó mellett balra található a konyha. Ebben van egy kis ún. billenős tűzhely. Ennek vízszintes helyzetben tartását, kiegyensúlyozását egy súly segíti elő. Ezen a felfüggesztett tűzhelyen tudtunk főzni.

— Mivel működik a tűzhely?

— Propánbután gázpalackkal, amelyet a háztartásokban is használnak.

— Milyen energia forrásuk volt még?

— A hajón egy 16 lóerős, kéthengeres Diesel motor volt. Ez egy generátort hajtott, amely töltötte az akkumulátorokat. Tehát az energiaforrás a 12 V-os akkumulátorokból származott. Erről üzemeltettük a rádiót, a hajózási rádiót, a rövidhullámú, nagy teljesítményű amatőr rádiót, és a zenehallgatásra használatos rádiómagnót is.

— Mi volt a legnagyobb nehézség, ami hátráltatta a vállalkozásukat?

— Ami hátráltatta? Hogyan is mondjam?... Két részre kell választani a kérdést. Az egyik a felkészülés volt, a másik maga az út. Az első feladat az volt, hogy itt Magyarországon, abban az országban, amelynek nincs tengere, nincsenek tengeri vitorlázó tapasztalatai, eleve létre kellett hozni egy olyan hajót, egy olyan felsze-

relést, és olyan felkészültséget, amely alkalmas a Föld körülhajozására. Ez volt az egyik a felkészülés, amely megér egy külön regényt. A második rész pedig maga az út. Végig vitorlázni a tengereket, óceánokat, ezek összes problémáival, nehézségeivel, viharaival. De természetesen az út során nagyon szép időszakok is voltak. Ha kegyes volt hozzánk az időjárás, jól esett a pihenés a napos időben. A partokon való tartózkodás pedig mindig nagyon szép élményt jelentett.

— A külföldiekkel hogyan tudták megértetni magukat olyan helyen, ahol magyarok nem voltak?

— A hajózás, a rádiózás és az utazás hivatalos nyelve a világon az angol. Mi is ezt a nyelvet tanultuk korábban. Angol tudásunk az induláskor ugyan szegényes volt, de azután az út során is sokat tanultuk ezt a nyelvet tovább. Amikor angol nyelvterületen hosszabb ideig tartózkodtunk, mint pl. Sidneyben hat hónapig, akkor nagyon sokat bővült nyelvtudásunk. Ezek után a már meglévő angol tudásunkkal mindenhol szót értettünk az emberekkel. Ezenkívül más idegen nyelvet nem beszéltünk, mert az angol elegendő volt a kapcsolatok megteremtéséhez.

— További terveikről hallhatnánk valamit? Terveznek-e hasonló vállalkozást?

— Mindkettőnknek vannak további vitorlázós tervei a tengereken, de ezek az utak különváltak, természetükből adódóan. Nándi egy Föld körüli, szülő vitorlás versenyen szeret-

ne indulni. A szóló vitorlázás azt jelenti, hogy a hajón egyedül csak egy ember van, ennek a versenynek ez az egyik alapfeltétele. Ő erre készül. Magam pedig családommal, feleségemmel és másfél éves kisfiunkkal tervezek egy földkörüli utat, de már más útirányban. Az elmúlt utunkhoz képest, ellenkező irányban szeretnék a Földet megkerülni. Természetesen a tervezett következő utazásnak egészen más célja van, mint ami ennek az elmúlt útnak volt.

— Hogyan és mikor szerzett arról tudomást, hogy megszületett a kisfia?

— A Tasman-tenger mellett hajóztunk, akkor már kb. másfél hónapja egyfolytában, miután Fokvárosból elindultunk. Akkor kaptam egy Új-Zéland-i rádióamatortól a hírt, hogy megszületett a kisfiunk, s az édesanyjával együtt jól van.

— Hogyan tudták a kapcsolatot tartani a családtagokkal? Melyik napszakban volt jobb a rádióvétel lehetősége?

— Ez egy nagyon bonyolult kérdés, mert az, hogy két pont között a rádiózás mennyire lehetséges, sok mindentől függ: függ a napszaktól, évszaktól, a pillanatnyi meteorológiai helyzettől, a földmágnesességtől, a napfolt tevékenységtől, és még ki tudja, hogy ezeken kívül mi mindentől. Ezekkel a tényezőkkel tudományos fokon foglalkoztak itthon, számítógéppel tervezték meg az összeköttetések lehetőségét, valószínűségét a hazai rádióamatörök sok-sok munkával. A rádiózáshoz, az összeköttetés megteremtéséhez hol nappal, hol meg éjszaka

volt alkalmas az időszak. Ez mindig a helytől és a különböző viszonyoktól függött.

— Rossz vételi viszonyok idején hosszabb ideig nem tudtak érintkezni az itthoniakkal?

— Igen, volt amikor tehetetlenek voltunk ilyen szempontból, és napokig nem tudtunk összeköttetést teremteni az itthoniakkal. A világon mindenütt a rádióamatörök segítségünkre siettek. Amikor a magyarokkal nem volt közvetlen rádióösszeköttetés, akkor segítettek az új-zélandiak, az ausztrálok, a dél-amerikaiak és az afrikaiak, tehát a világ minden részéről követtek bennünket. Rádiós segítőink közvetítették, továbbították hazánkból a híreket. Mint ahogy az előbb beszéltünk róla, én is egy Új-Zéland-i rádióamatortól kaptam hírt arról, hogy megszületett a kisfiunk. Ez a rádiós pedig valamelyik európai országból, talán Belgiából szerezte az értesülést, amelyet Magyarországról továbbítottak. Tehát összetetten, láncszerűen jutott el hozzám az örömhír.

— Bizonyára sok új, érdekes dolgot tapasztaltak, amikor egy olyan ország területére léptek, ahol még sohasem jártak.

— Bennünket mindenhol nagyon szívesen fogadtak és igen segítőkészek voltak. Tulajdonképpen a hajózásnak és a kikötőknek van egy speciális légköre. Hiszen ott olyan emberek gyűlnek össze, akiknek van egy közös otthona: a tenger. Azok akik tudják, hogy mit jelent a tenger, azok segítik egymást, barátként viselkednek egymással, mert mindegyikük útja,

sorsa közös. S aki a tengerre megy vagy onnan jön, annak bizony nem árt a segítség.

— Mielőtt befejeznék a beszélgetést, arról szeretnék hallani, hogy milyen további tervei vannak a családi utazás utáni időszakra?

— Ez az időszak még olyan messzire van, hogy arra gondolni sem merünk. Amikor az ember a beütemezett munkát végzi, akkor már közben előre is tekint és így születnek az újabb és újabb elképzelések. Így volt ez az elmúlt utunkon is, mert a jövő tervei már bontakoztak előttünk még a Szent Jupáton.

— Ha már a hajó neve elhangzott, kinek az ötlete volt az, hogy Szent Jupát legyen a neve?

— A Szent Jupát név adódott abból, hogy mi mindketten több mint tíz évig vízi sportot űztünk. Nándi kenüzött én pedig kajakoztam. A kenusok védőszentje ez a bizonyos Szent Jupát. Ők találták ki maguknak ezt a szentet néhány évtizeddel ezelőtt. Ez egy vidám, jókedvű szent, s hozzá szokták tréfás dalukat énekelni a kenusok versenyek után a tábortüzek mellett. Így mi is e legendás oltalmazóról neveztük el a hajónkat.

— Örülök, hogy találkoztunk. Köszönöm a beszélgetést.

— Nagyon szépen köszönöm én is a beszélgetést. Azoknak pedig, akik ezt az újságot a kezükbe veszik, sok szeretettel küldjük üdvözlőnként a Szent Jupátról, ill. most már innen a szárazföldről.

Az interjút készítette: Antal József

Beszámoló

a VGYOSZ zenei szakosztályának 1988. február 28-i elnökségi üléséről

Az ülésen jelen voltak: Német Tamás elnök; Kirner Gusztáv titkár; Lukács Sándor és Varró Attila elnökségi tagok; Lakatos Tamás jegyző. Az elnökség a következő napirendi pontokat tárgyalta:

1. Az „Utazás hangzóniában” c. zenei játék értékelése.
2. Tájékoztató az 1988. évi zenei vetélkedő előkészületeiről.
3. A VGYOSZ Braille kottatárának helyzete.
4. Tudnivalók az 1988-as munkatervben kitűzött hangversenyekről.
5. Bejelentések.

ad 1. Az „Utazás hangzóniában” c. zenei játékot az elnökség sikeresnek értékelte. A legmagasabb pontszámot elért versenyző Fehér Dezső; 21 pontjával 1050 forintot nyert. A vetélkedő zenei anyagát Német Tamás és Varró Attila állította össze, ezért őket az elnökség jegyzőkönyvi dícséretben részesítette.

ad 2. A Franz Schubert halálának 160. évfordulója alkalmából rendezendő zenei vetélkedőre eddig mintegy húszan jelentkeztek. A szakosztály felkérésére Kroó György zenetudós vállalta a verseny zenei anyagának összeállítását. Az anyag ez év március 31-ig el-

készül, melyet a rendezők július 31-ig küldenek el a versenyzőknek.

ad 3. A VGYOSZ Braille kottatárát 1988. január 1-től Kirner Gusztáv helyett Magyar Csaba, a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanulója kezeli. A szakosztály beadványát, mely az európai nemzeti Braille könyvtárakkal való kapcsolatfelvételt javasolja, a jegyző a VGYOSZ Központi Elnökségének elküldte.

ad 4. A Homérosz énekkar és a Berindán László zenekar az 1987–88-as tanév végén bemutató hangversenyt ad a vakok általános iskolája tanulóinak. A VGYOSZ megalakulásának 70. évfordulója, a Homérosz kórus fennállásának 60 éves, valamint a Berindán László zenekar működésének 35 éves jubileuma tiszteletére rendezendő hangverseny 1988 novemberében lesz.

ad 5. A vakok általános iskolájának kórusa Késmárki György vezényletével és Varró Attila közreműködésével négy műből álló programmal szerepelt a Magyar Rádió „Kóruspódium” című műsorában 1988. február 11-én. A VGYOSZ Berindán László zenekara 1988. február 25-én önálló hangversenyt adott a Szabadsághegyi Gyermekszanató-

riumban. A műsorban közreműködött Oszter Sándor. Az ÉDOSZ Liszt Ferenc zenekarának meghívására Német Tamás Beethoven G-moll zongoraversenyét játszotta Cser Miklós vezényletével 1988. február 26-án.

Bejelentették, hogy a Berindán László zenekar legközelebbi fellépése 1988. március 8-án lesz a kispesti pártházban a Nemzetközi Nőnap alkalmából. Az 1988. március 14–20. között megrendezésre kerülő Máriánské Lázni-i (Csehszlovákia) hangszeres előadói versenyen, melyet a csehszlovákiai rokantak szövetsége rendez a vakok részére, Magyarországról Lakatos Tamás (zongora) vesz részt.

A közelmúltban az alábbi tagtársaink távoztak az élők sorából:

- dr. Vratarics György nyugalmazott zenetanár
- Sági Pál előadóművész (szórakoztató zenész)
- Boros András, aki a Homérosz énekkarnak 33 éven át volt lelkes tagja.

Tagtársaink halálhírét az elnökség mély megrendüléssel vette tudomásul.

Az ülés az elnök zárszavával ért véget.

Lakatos Tamás

(Vak költők versei)

RÁCZ J. ZOLTÁN

Végre, béke!

*Elhallgattak a fegyverek,
A háborúnak vége lett!*

*Mindenütt csend van; csend,
csend és béke...*

*Az idő gyógyír a szenvedésre.
És akik épkézláb hazatértek,
Előlről! kezdhetik az egészséget!*

*Új nélkülözés, új robot,
Könnyek, halottak és romok.
Csak egyre nem jön felelet:
Mire volt jó ez, emberek!*

*

Manhattani elégia

*A zongorista ült a zongoránál,
Egy elnyűtt melódiát koptatott.
Egy elegáns úr az ENSZ plénumánál
Szegénységről tartott szónoklatot.*

*Míg benn a terem csupa-csupa
fényár,
Odakünn a tél vívott bős csatát.
A zongorista ült a zongoránál,
S százak szenvedtek aznap
fagyhalált!*

*Mert kell ám a pénz! Kell a
hadseregnek,
A hazugságnak védeni kell magát!
Míg ők odafenn vígan elcsevegnek,
Fejükre dől majd — „egy nap a
világ”.*

*A zongorista ült a zongoránál,
S a Megváltót idézték a papok.
Egy elegáns úr az ENSZ plénumánál
A nyomorról tartott szónoklatot.*

*Körben az urak megtapsolták,
persze,
Gentlemanok közt ez már így
szokás.
Meg aztán — kinek is lett volna
mersze
Szólni: Urak! Túl sok a locsogás!*

Könyvismertetés

A vakvezető kutya

*Kiadja: a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége
Budapest, 1986. 205 oldal.*

Dr. Kováts Zsolt, Zaharovics Mihály munkája.

Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége A vakvezető kutya című kiadvány megjelentetésével bővítette azon szakirodalmi munkák számát, amelyek a szövetség tagjainak életvitelét megkönnyítő témákat dolgoznak fel. A könyvhöz dr. Bódi István főtktár írta az előszót.

A kiadvány írói, dr. Kováts Zsolt rendőr őrnagy, főállatorvos-kinológus és Zaharovics Mihály volt iskolavezető sokoldalúan világítják meg azokat az ismereteket, amelyek elsősorban a felnőtt korban megvakult emberek praktikus életvitelét segítik elő.

„A könyv főszereplője a vak ember, aki kutyaival jár... Ezért annak, aki kutyaival jár, meg kell tanulnia az emberi dolgokat: a kutya dolgaivá alakítani”, így megértés és megértetés problémájáról is szól ez a könyv.

A bevezető részben fejlődéstörténeti visszpillantást olvashatunk az emberiség „ősfelfedezéséről” az állatok háziasításáról, természetesen különös figyelmet szentelve az emberhez érzelmi alapon kötődő kutyának. Ez az egyedülálló képessége, a gazdához — az egy gazdához való kötődés tette lehetővé a kutya munkára alkalmazását.

Az ember a fajták százait tenyészítette ki, így lehetővé vált képességeik specializációja.

A század elején megjelentek a vöröskeresztes jelzésű vakvezető kutyák. A kutya azonban idősámításunk előtti régészeti leletek tanúsága szerint is láttott el vakvezetési feladatokat.

A továbbiakban foglalkoznak a szerzők a vakvezető kutya feladataival, kiválasztásával, részletesen teljes mélységében kiképzésével, munkájával. A gazda környezete és a kutya közötti kapcsolat is sok érdekes gondolatot tartalmaz. Szinte valamennyi kutyatartó figyelemre méltó kinológiai ismeretterjesztő anyaghoz juthat.

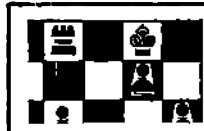
A kutya táplálása, gondozása, ápolása, higiénéje és nem utolsósorban a vakvezető kutya egészségvédelmével foglalkozó könyvrészeket nyújtanak sok-sok praktikus tanácsot az érdeklődőknek.

Külön említésre méltó az a gazdag szakirodalmi bibliográfia, amelyre támaszkodva a szerzők figyelembe veszik és beépítik a külföldi gyakorlatot, adaptálva a hazai sajátosságokra.

A könyvet Ács Irén, Csánits Ágnes, Eifert János, Hámori Ferenc, Nemes Zoltán, Novotta Róbert fotói gazdagítják, melyek az ismeretek alkalmazását hivatottak szemléletessé tenni.

A szakmai lektorálás igényes feladatát dr. Biró Andor egyetemi tanár látta el. A kötetet Orbán József tervezte.

*dr. Tóth György—
dr. Tóth Györgyné*

Beszámoló az 1987. évi csapatbajnokságokról

Első csapatunknak az 1987. évet ismét a „mélyben” kellett megkezdenie, hiszen az előző évben kiestünk az első osztályból. Nos, a pótvizsga végül is jól sikerült, csapatunk ezüstérmét szerzett. Az út egy kissé göröngyös volt, mert bár 6 mérkőzést megnyertünk, de 3-at el is veszítettünk. Döntőnek bizonyult a 9-ik fordulóban 8:4 arányú győzelmünk a rivális Bányagép ellen.

A végén a finis izgalmas volt, de sikerült csekély előnyünket megőrizni, bár az utolsó fordulóban veszítettünk a Halasi ellen.

A végéredmény:

	pont
1. Belker	86
2. Vakok	74
3. Bányagép	72
4. Hídépítő	71
5. MTK-VM Öregfiúk	71

6. VCS. Gépgyár	66
7. ÉPGÉP	65,5
8. Informatika	63,5
9. Halasi	58,5
10. MÁV	56
11. Testvériség	54
12. Pesterzsébet	52,5

A csapat eredménye majdnem azonos az 1985. évvel, amikor szintén második helyen jutottunk fel az első osztályba. Akkor a csapat átlaga 57,57% volt.

Csapatunkból elsősorban Fügedi Péter és Rév Miklós tűnt ki kiváló eredménnyel. Nagyon jó az eredménye Batthányi Bélának, Hajdú Józsefnek. Első táblán megfelelő Erős Pál eredménye is.

A csapat dícséretet érdemel, de jó lenne megkapaszkodni és nem újra „átszálló jegyet” váltani!

Első csapatunk tehát végül is csak egy évet töltött a második osztályban. Sikerült hamar szépíteni a bizonyítványt.

Második csapatunk ezúttal is a VII. kerületi bajnokságban indult, bár ez évek óta igen szervezetlen. 1986-ban például mindössze 4 csapat fejezte be a versenyt, Nos, 1987-ben a bajnokság ennél jobban sikerült.

Végeredmény:

1. BKV Előre	71,5
2. Művész	68
3. Vasas Ikarus	60,5
4. Lapkiadó	58,5
5. Akkumulátor	52,5
6. Vakok II.	50
7. Kerepestarcsa	49
8. Elektronika	39,5
9. Elektromos	38
10. Hídépítő	33

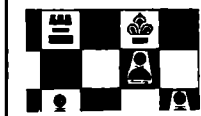
A csapatból kiemelkedik Horváth József első táblán nyújtott teljesítménye, valamint Bene János és Gubuznai Imre eredménye. A csapat átlaga is javult, mert előző évben csak 42,85-et ért el.

Harmadik csapatunk is javított mérlegén, mert most ezüstérmét sikerült szerezni, ami igen dícséretre méltó. Az V. ker. hétköznapi csapatbajnokságának eredménye:

	pont
1. MÉM	56
2. Vakok	53
3. ÉVM I.	48
4. Külker	36
5. H. Ostapenko	31
6. Pénzügymin.	31
7. Igazságügym.	29,5
8. Vízügy I.	27,5
9. V. Információ	26
10. BSZV	22

Csapatunk hosszú ideig vezetett de a két utolsó fordulóban megintogtunk, egyaránt

EGYÉNI EREDMÉNYEK:

3,5—4,5-re veszítettünk a MÉM és az ÉVM ellen.

A csapat legjobb pontszerzője Batthányi Béla volt, de rajta kívül igen jó és elismerésre méltó eredményt értek el még: Erős Pál, Nemes György, Rév Miklós, Voján István, Lévai József, Hajdú József, Hosszú Vilmos. A csapat nagyobb része tehát! Igen jó az átlagteljesítmény.

A szakosztály összesen 312 játszmát játszott, ebből 177 pontot ért el. Ez 56,73%, ami a legjobb átlagteljesítmény a szakosztály történelmében! Ezt az eredményt idén bizonyára nem tudjuk megismételni, mert az első csapat egy osztállyal feljebb játszik.

Csapatversenyeken 29-en vettek részt, vagyis átlagosan egy játékos 10,7 játszmát játszott.

Mind a három csapatban játszott Molnár István ezúttal is, összesen 23 játszmát, amelyből 9,5 pontot ért el. Dicséret illeti meg, különösen ha tudjuk, hogy vidékről jár be dolgozni és sakkozni!

Az egy évvel ezelőtti beszámolómat azzal fejeztem be, hogy az 1987. évi eredményeink csak jobbak lehetnek, mint az 1986. évié. Nos ez teljes mértékben beigazolódott és ezért köszönet a szakosztály tagjainak. Bárcsak 1988. év is hasonlóan sikerülne, ezt most is teljes mértékben kívánom.

Molnár István
edző

1. CSAPAT				
1.	Erős Pál	11	6	54,54 ⁰ / ₀
2.	Nemes György	11	5,5	50,00
3.	Rév Miklós	11	8	72,72
4.	Dénes József	10	5,5	55,00
5.	Kovács Ferenc	4	1	25,00
6.	Voján István	11	4,5	50,90
7.	Batthányi Béla	11	7	63,63
8.	Auffenberg Emil	11	5	45,45
9.	Lévai József	11	5	45,45
10.	Hajdú József	11	7	63,63
11.	Hosszú Vilmos	9	6,5	72,22
12.	Fügedi Péter	11	8,5	77,27
13.	Wiedner István	1	0,5	50,00
14.	Molnár István	9	4	44,44
		132	74	56,06⁰/₀

2. CSAPAT				
1.	Horváth József	9	5,5	61,11 ⁰ / ₀
2.	Kreis Mihály	8	4,5	56,25
3.	Wiedner István	8	3,0	37,50
4.	Molnár István	9	3,5	38,88
5.	Csóti József	9	5,0	55,55
6.	Barta József	8	3,0	37,50
7.	Bene János	9	6,0	66,66
8.	Nyikes József	2	0	0,0
9.	Krabót György	2	1,5	75,00
10.	Kovács Tibor	7	3,5	50,00
11.	Péter Árpád	5	2,5	50,00
12.	Mundi János	8	1,0	12,50
13.	Gubuznai Imre	9	5,5	61,11
14.	Kovács József	2	0,5	25,00
15.	Bartos Sándor	4	2,0	50,00
16.	Kiss Zoltán	2	0	0,00
17.	Kopasz Attila	7	3,0	42,85
		108	50,00	46,29

3. CSAPAT				
1.	Erős Pál	8	6	75,00 ⁰ / ₀
2.	Nemes György	9	5,5	61,11
3.	Rév Miklós	7	6	85,71
4.	Dénes József	2	1	50,00
5.	Voján István	7	6	85,71
6.	Batthányi Béla	8	7	87,50
7.	Auffenberg Miklós	6	4,0	66,66
8.	Lévai József	6	4,5	75,00
9.	Hajdú József	6	4,5	75,00
10.	Hosszú Vilmos	3	3	100,00
11.	Fügedi Péter	3	2,5	83,33
12.	Molnár István	5	2	40,00
13.	Csóti József	2	1	50,00
		72	53,0	73,61⁰/₀

Az egészséges életmód kulcsa

Ebben a cikkben rövid ízelítőt szeretnék adni a Vakok Általános Iskolája és Diákotthona tanulóinak sporttevékenységéről. Mivel iskolánkban évek óta építkezés folyik, ebből következik, hogy a sportoláshoz szükséges feltételek nem kedvezőek, sőt, nem tűnik erős kifejezésnek az sem, hogy átlagon aluliak. Létszámunkhoz képest a tornaterem kicsi, de az építkezés miatt hónapokig még nélkülöznünk is kellett. A terem felszereltsége is hiányos. Ilyen körülmények között még nehezebb felkelteni a gyerekek érdeklődését a testedzés iránt. Mindezek dacára, iskolánk vezetősége mindent megtesz annak érdekében, hogy a figyelmet a sportolás szükségességére és szeretetére irányítsa.

Ebben a tanévben több sportfoglalkozás indult szakkör, vagy klub keretében. A foglalkozások résztvevői megérezték a sport szépségét és fontosságát. Sajnos azonban nem mindenkiről mondhatjuk el ezt. Jelen tájékoztatót is az érdeklődés felkeltésére szánom.

Tanáraink a következő sport-

ágakban szerveztek szakköröket:

- Goalball: Oláh Gábor és Páni Róbert nevelők vezetésével heti két alkalommal — hétfőn és szerdán — edzünk.
- Úszás: heti egy alkalommal áll rendelkezésünkre a Mozgásjavító Általános Iskola uszodája, melyet ugyancsak nevelőtanáraink vezetésével látogatunk.
- Testnevelés klub — Becska Zsuzsa tanárnő irányítja a munkát.
- Sakk: A VGYOSZ Wesselényi Sportkörének elnöke, Dénes József csütörtökönként oktat bennünket erre a szép játékra.
- Sportelmélet: Csikós László újságíró kéthetenként kíséri át az érdeklődő gyerekeket a Május 1. úti Állami Intézetbe, ahol érdekes előadások hangzanak el.

Sajnos az atlétika nem elég népszerű. Kevesen hisszük el, hogy egészségünk védelmében ezt a sportágat is fontos lenne művelni, vagy ha el is hisszük, lustaságunk mégis

győzedelmeskedik hitünk felett!

Versenyeken is képviseltetjük magunkat. Szépen szerepeltünk például a Goalball nemzeti kupán. Lelkesen készülünk az 1988-as kupára is két csapattal: az egyik csak gyerekekből áll, a másikat pedig egy felnőtt játékos is segíti.

1988 januárjában sor került a gyógypedagógiai nevelőotthonok közötti sakkversenyekre. Iskolánk hetedik osztályos tanulója, Tóth Zoltán végzett az első helyen. Ez úton is gratulálunk teljesítményéhez!

Legközelebbi terveink között szerepel a tavaszi atlétikai verseny megrendezése, melyre lelkes és eredményes résztvevőket várunk!

Bízunk abban, hogy a sportolás feltételei fokozatosan javulnak iskolánkban; csak példaként említem saját uszodánk megépítését. Reméljük, hogy a fejlődéssel egyenes arányban növekszik majd tanulóink érdeklődése a sport iránt!

Haffner Ernő 8. oszt. tanuló

ÁRUEMLADÁS

Felhívjuk tagtársaink figyelmét, hogy Budapesti és Pest megyei Szervezetünk irodájában az alábbi árucikkek és segéd-eszközök vásárolhatók:

Pontírásu nyomdai termékek:

Ady Endre összes versei (13 kötet)	130,— Ft
Arany János költeményei (2 kötet)	20,— Ft
Bartók Béla: Allegro barbaro	12,— Ft
Bartók Béla: 15 magyar parasztdal	24,50 Ft
Czobor—Horlai: Angol nyelvtani összefoglaló (3 füzet)	12,— Ft
Csattos Márta: Utak és kiutak	4,— Ft
Ertl Sándorné: Kézimunkakönyv (2 füzet)	8,— Ft
Ertl Sándorné: Kézimunkakönyv, válogatás	4,— Ft
Illyés Gyula: Szemelt szőlő (4 kötet)	40,— Ft
Komjáthy: Zongoraiskola I.	10,— Ft
Komjáthy: Zongoraiskola II.	12,— Ft
Panov: Megnyitások könyve (12 kötet)	41,— Ft
Weiner Leo: 20 könnyű kis zongoradarab	12,— Ft
Basic nyelvkönyv	4,— Ft
Braille-katalógus, hangoskönyvtári	8,— Ft
Eszperantó nyelvkönyv (9 füzet)	13,— Ft
Ismerjük meg, segítsük őket (orosz)	50,— Ft
Könnyűzenei vizsgaanyag	10,— Ft
Magyar Közlöny külön kiadása (5 kötet)	50,— Ft
Mit tegyünk hogy életünk teljesebb legyen? (2 kötet)	20,— Ft
Naptár	20,— Ft
Német nyelvkönyv kezdőknek (6 füzet)	24,— Ft
Német nyelvkönyv haladóknak (7 füzet)	28,— Ft
Orosz nyelvkönyv haladóknak (6 füzet)	24,— Ft
Szakácskönyv (3 füzet)	12,— Ft

Távhívó füzet, nemzetközi	5,— Ft
Távhívó pótfüzet, nemzetközi	3,— Ft
Telefonkönyv	73,— Ft
Telefonkezelők kézikönyve, belföldi	5,— Ft
Vakok és gyengénlátók érdekvédelmének 60 éve	10,— Ft
VGYSZ alapszabályzat	3,— Ft

Síkírásu nyomdai termékek:

Csocsánné Horváth Emmy— Fintáné Örsi Anikó: Út az érettségiig	10,— Ft
Ihász Kovács Éva: Amulett (versek)	50,— Ft
Dr. Kovács Zsol—Zaharovics Mihály: A vakvezető kutya	50,— Ft
Schiff Ervin: Phillys	100,— Ft
Ha baj van a gyermek látásával	10,— Ft
Hangoskönyvtári katalógus	15,— Ft
Ismerjük meg, segítsük őket	20,— Ft
Ismerjük meg, segítsük őket (angol)	50,— Ft
Mit tegyünk, hogy életünk teljesebb legyen?	10,— Ft
Utak és kiutak	10,— Ft

Hangoskönyvtári irodalom (kazetta)

Vasteleki Péter: Mit kell tudni a kutyámról? (2 kaz.)	80,— Ft
Frédi és Béni (3 kaz.)	120,— Ft
Gimnáziumi I. oszt. irodalom (14 kazetta)	720,— Ft
Gimnáziumi I. o. irodalmi szöveggyűjtemény (9 kazetta)	380,— Ft
Gimnáziumi IV. o. irodalmi tankönyv I—III. rész (15 kaz.)	620,— Ft
Gimnáziumi I. o. magyar nyelvtan (7 kazetta)	300,— Ft
Gimnáziumi II—III. o. biológia (9 kazetta)	380,— Ft
Gimnáziumi I. o. földrajz tankönyv (12 kazetta)	500,— Ft
Gimnáziumi II. o. történelem tankönyv (13 kazetta)	540,— Ft
Iskolai számítógépprogram (5 kazetta)	365,— Ft
Maci, Cindi és Bubu (4 kazetta)	160,— Ft
Masszázs tankönyv (12 kazetta)	500,— Ft

ÁRUEMLADÁS

Német nyelvkönyv kezdőknek és haladóknak (5 kazetta)	250,— Ft	Levelezőlap	2,50 Ft
Női test szépsége (2 kazetta)	100,— Ft	Magyarország vasúti térképe	20,— Ft
Segédeszközök:		Műanyagnotesz	50,— Ft
Budapesti aluljárók térképsorozata		MIKROVOX 64. beszélőegység, Commodore 64-hez	5262,— Ft
+ útmutató	100,— Ft	Nagyító, állványos	2000,— Ft
Budapest térkép	50,— Ft	Nagyító, elemes	288,— Ft
Betűkészlet	260,— Ft	Nagyító 5×	33,— Ft
Braille (pontíró) lap, 1 ív	—,50 Ft	Nagyító (kínai lupe) 5×	85,— Ft
Braille tábla, nagy	500,— Ft	Nagyító 8×	80,— Ft
Braille tábla, 8 soros	150,— Ft	Rakéta karóra	239,— Ft
Bűvös kocka	61,— Ft	Rakéta zsebóra	384,— Ft
Csipogó, telefonkezelőknek	294,— Ft	Pontozó	10,— Ft
Dominó	200,— Ft	Szabócentiméter	53,— Ft
Homérosz kórus lemez	90,— Ft	Szemüvegtörlő	2,40 Ft
Jegyzetömb, A/4	95,— Ft	Szláva ébresztőóra	145,— Ft
Jegyzetömb A/6	91,— Ft	Tejór	3,60 Ft
Kirakótábla	60,— Ft	Tojáselválasztó	11,— Ft
Kulcstartó	290,— Ft	Tűbefűző	1,70— Ft
Lázmérő, vakosított	520,— Ft	Vonalzó	25,— Ft

Tartalom:

A Vakok Világa c. folyóirat állandó rovatvezetőinek neve, a rovatok címe:

Dénes József: Sport rovat

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Barna Zoltán: Zenei rovat

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

Seres Gáborné: Kulturális rovat

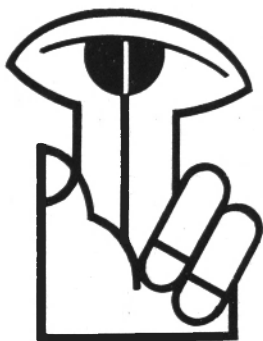
Kuminka Györgyné: Úttörő rovat

Seres Gáborné: Női rovat

Dr. Jáksó László: Politikai rovat

Kiss János: Egészségügyi rovat

		Oldal
<i>Gerdelics Ferenc:</i>	TUDÓSÍTÁS A VGYOSZ KÖZPONTI ELNÖKSÉGÉNEK 1988. FEBRUÁR 25-I ÜLÉSÉRŐL	1
<i>Bartha Zsuzsanna:</i>	A FELNÖTTKORI LÁTÁSSÉRÜLTEK BARÁTI KÖRÉNEK 1987. ÉVI MÉRLEGE	2
<i>Fórizs László:</i>	KARCAGIAK KIRÁNDULÁSA EGERBE	3
<i>Z. Kovács Bertalan:</i>	HANGJELZESES KÖZLEKEDÉSI LÁMPÁK KECSKEMÉTEN	3
<i>Csik Lajos:</i>	FARSANGI RENDEZVÉNY MARCALIBAN	4
<i>Szonda Klára:</i>	A KAPU ÖRÖKRE BEZÁRULT... IN MEMORIAM: VARGHA BÉLA	4
<i>Dr. Thomas Nicolai:</i>	ILLATOZÓ ÉS TAPINTHATÓ KERT AZ ERFURTI NEMZETKÖZI KERTÉSZETI KIÁLLÍTÁS (IGA) TERÜLETÉN	5
<i>Dr. Lothar Heyne:</i>	PONTÍRÁSOS CÍMKE — HASZNOS SEGÉDESZKÖZÖK VAKOKNAK	6
<i>Gerhard Reiter:</i>	ULTRAHANGOS KIEGÉSZÍTŐ KÉSZÜLÉK A HOSSZUBOTHOZ	6
<i>Nevzat Adil:</i>	A VAKOK HELYZETE MAGYARORSZÁGON	7
<i>Kiss János:</i>	MAGAS VÉRNYOMÁS — LELKI OKOKBÓL	9
<i>Pis Mátyásné:</i>	KÖTÉSMINTÁK, NÉHÁNY SÜTEMÉNY RECEPTJE	12
<i>Dr. Papp Zoltán:</i>	VAKOK A MIKROFON ELŐTT TÁJÉKOZTATÓ A VÖRÖS CSILLAG ÉRDEMRENDDDEL KITÜNTETETT MSZH-HEZ TARTOZÓ VÁGI JÓZSEF VAKOK RÁDIÓKLUBJA RÁDIÓSTÚDIÓJA TEVEKENYSEGERŐL	12
<i>Antal József:</i>	BESZÉLGETÉS GÁL JÓZSEFFEL A SZENT JUPÁT ÚTJÁRÓL	14
<i>Lakatos Tamás:</i>	BESZÁMOLÓ A VGYOSZ ZENEI SZAKOSZTÁLYÁNAK 1988. FEBRUÁR 28-I ELNÖKSÉGI ÜLÉSÉRŐL	18
<i>Rácz J. Zoltán:</i>	VEGRE, BÉKE! MANHATTANI ELÉGIA — VERSEK	19
<i>Dr. Tóth György— dr. Tóth Györgyné:</i>	KÖNYVISMERTETÉS A VAKVEZETŐ KUTYA	19
<i>Molnár István:</i>	BESZÁMOLÓ AZ 1987. ÉVI CSAPATBAJNOKSÁGRÓL	20
<i>Haffner Ernő:</i>	AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KULCSA TÁJÉKOZTATÓ A BUDAPESTI ÉS PEST MEGYEI SZERVEZETNÉL KAPHATÓ ÁRUCIKKEKRŐL ÉS SEGEDESZKÖZÖKRŐL	22
	HIRDETESEK	23
		26

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

CAMERATEXT

Gazdasági Munkaközösség
7633 PÉCS

Dr. Münnich F. u. 16/b
Tel: (72) 19-601

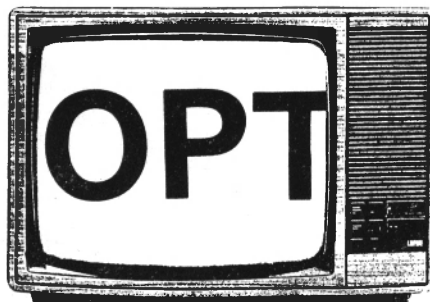
AJÁNLATA:

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

GRANDOPTIK

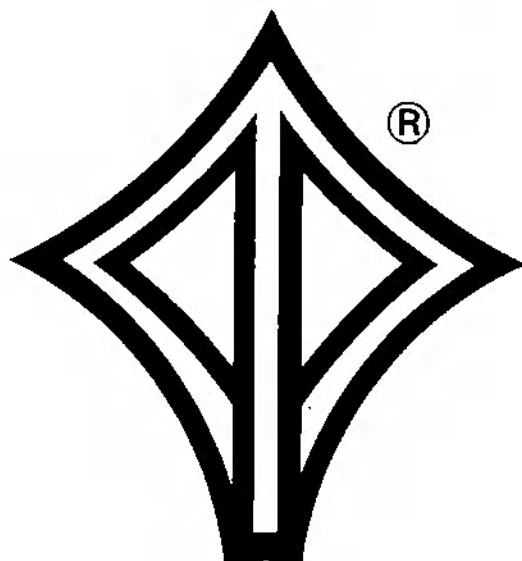
**Nagyító készülék
gyengénlátóknak,
látásmaradvány-
nyal rendelkezők-
nek és munkálta-
tóikkal.**

**4-15 MÁS OPTIKÁKKAL ENNEK IS TÖBBSZÖRÖS
NAGYÍTÁSÁVAL MŰKÖDŐ ZÁRT TV LÁNC**

**AMELY SEGÍTI: - az írást, olvasást,
javítási és gépelési munkákat**

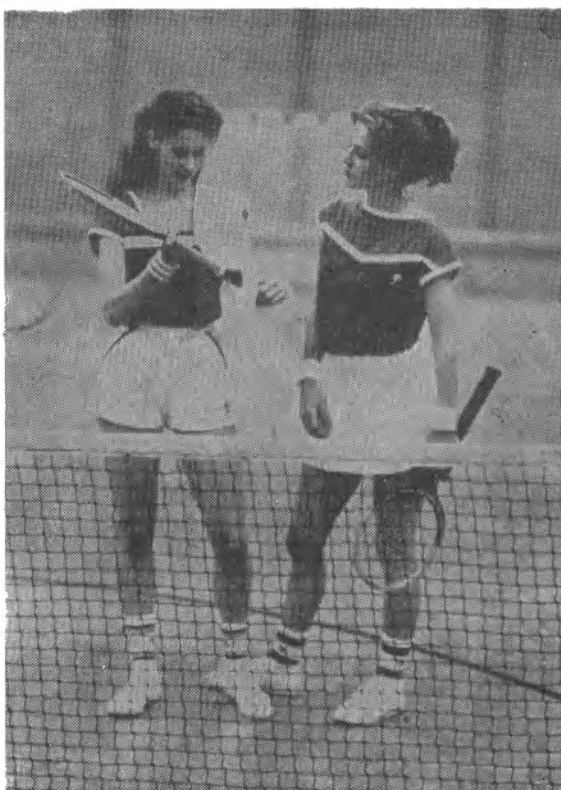
*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*

Gyártja:

SENIOR

VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

MIT TESZ A „SANSZ”

az Ön érdekében?

TISZTELT TÁRSKERESŐ!

Az általunk ajánlott társkeresési módszer szerint: 450 Ft befizetési díj ellenében egy éven át megküldjük Önnek mindazoknak a címét megbízóink közül, akik Önhöz hasonló társat keresnek. További egy éven át pedig címet már nem küldünk, de Önt ajánlani tudjuk más számára.

Természetesen csak megbízóink köréből tudunk társat ajánlani és előfordulhat, hogy akit Ön keres, a megbízáskor még nincs körünkben. A keresést azonban rendszeresen ismétljük, ezért nagy valószínűséggel megtaláljuk a később jelentkezők közül az Önnek megfelelő társat.

Nem vállalunk közvetítést azok számára, akiknek a személyi igazolványából házasságuk nincs kivezelve, még akkor sem, ha egyébként már elváltak!

Módszerünk előnyei:

nem kell olyan emberekkel megismerkednie, akik már eleve nem felelnek meg (az adatlapon jelzett) alapvető igényeinek,

időpazarlástól kíméljük meg,
közvetítési díjunk legolcsóbb az országban,
leghosszabb időtartamig keresünk,
nagy számú társkereső közül tudunk választani, mert közvetítünk az egész országban,

személyesen nem kell bennünket felkeresnie, elég, ha a nevét és címét közli. Kérésére díjmentes jelentkezési lapot küldünk.

Biztosítjuk, hogy a megbízást teljes titoktartással kezeljük, levélborítékunkon cégjelzést nem alkalmazunk.

Köszönjük érdeklődését!

Címünk:

„SANSZ” GMK. 1131 Budapest, Kedves u. 46.

Telefon: 298-839

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

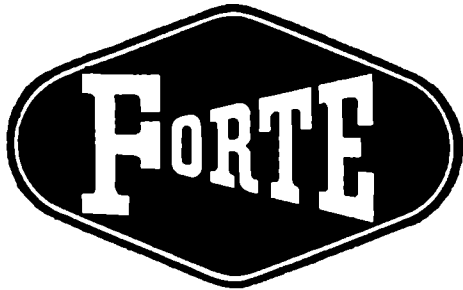

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !

BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

2601 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022

HUNGARY

Az ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ új életbiztosítása
biztos anyagi bázisa lehet,

- ha dolgozni kezd . . .
- ha családalapításra gondol . . .
- ha lakásra gyűjt . . .
- ha gyerekeit támogatja . . .
- ha nyugdíjba megy . . .

Az a biztosítási forma, amely az Ön életében
bekövetkező változások szerint alakítható

Megköthető
bármikor,
bármilyen
időtartamra!

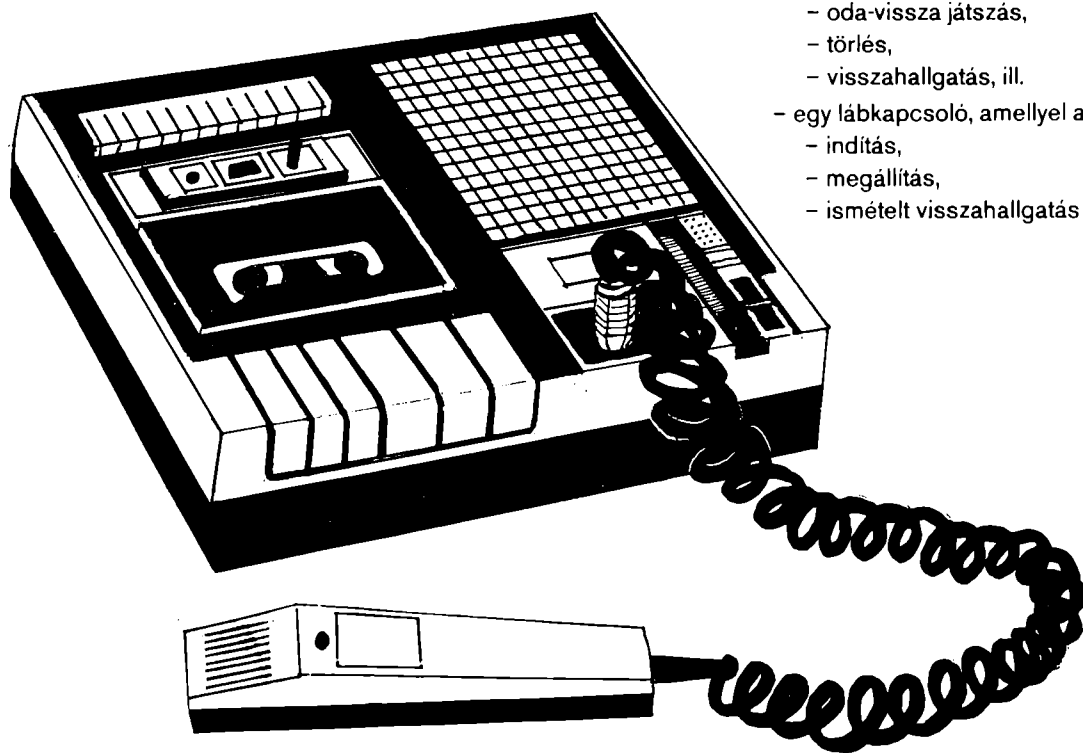

**Történhet
bármikor,
egy biztos...**

FIGYELEM!**A VAKOK MUNKÁJÁT,
TANULÁSÁT SEGÍTI A
DK 40 TÍPUSÚ DIKTAFON****TARTOZÉKAI:**

- kézikapcsolású mikrofon, amellyel
 - gyors szövegszerkesztés,
 - oda-vissza játszás,
 - törlés,
 - visszahallgatás, ill.
- egy lábkapcsoló, amellyel az
 - indítás,
 - megállítás,
 - ismételt visszahallgatás történhet.

Ára: 41588,- Ft.

**Kapcsolatfelvétel a BRG Kereskedelmi
Főosztályával a 803-535 telefonszámon
lehetséges.**

BÁRMERRE VISZ ÚTJA – KEZDJE A SKÁLÁNÁL!

A FOGYASZTÁSI
SZÖVETKEZETEK

SKÁLA-COOP

ÁRUHÁZAI ÉS

SZAKÜZLETEI

SZERTE AZ ORSZÁGBAN KÜLÖNLEGES
VÁLASZTÉKKAL, AZ ÉLELMISZER, RUHÁZATI
ÉS VEGYESIPARCIKKEK EGYEDI
ÁRUSKÁLÁJÁVAL VÁRJÁK KEDVES
VÁSÁRLÓIKAT

ISSN. 0209-6465

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGENEK
FOLYÓIRATA
FŐSZERKESZTŐ: DR. JÁKSO LÁSZLÓ
FELELŐS KIADÓ: DR. BÓDI ISTVÁN FŐTITKÁR
SZERKESZTŐ: BARNA ZOLTÁN
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF
FOTÓ: LÉVAI ATTILA
KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 210-440

80 2024 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor vezérigazgató